

Tendences ekonomikā, finanšu pakalpojumu pieejamība reģionos u.c. aktualitātes

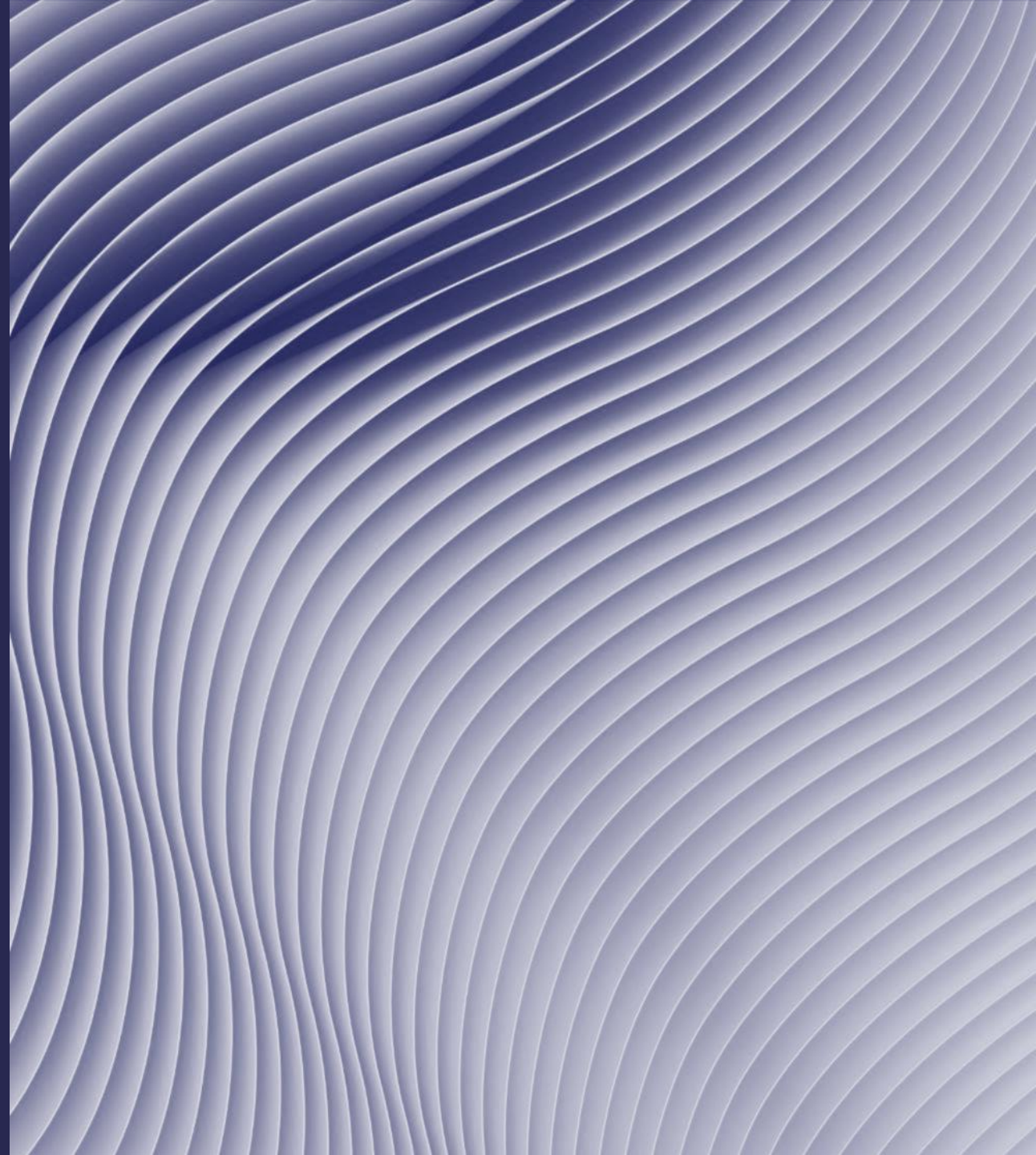
Mārtiņš Kazāks
Latvijas Bankas prezidents

2024. gada 29. novembrī

Pasaules ekonomika

Ārējā vidē arvien trūkst stipru pozitīvu signālu

Ģeopolitiskā nenoteiktība
joprojām augsta

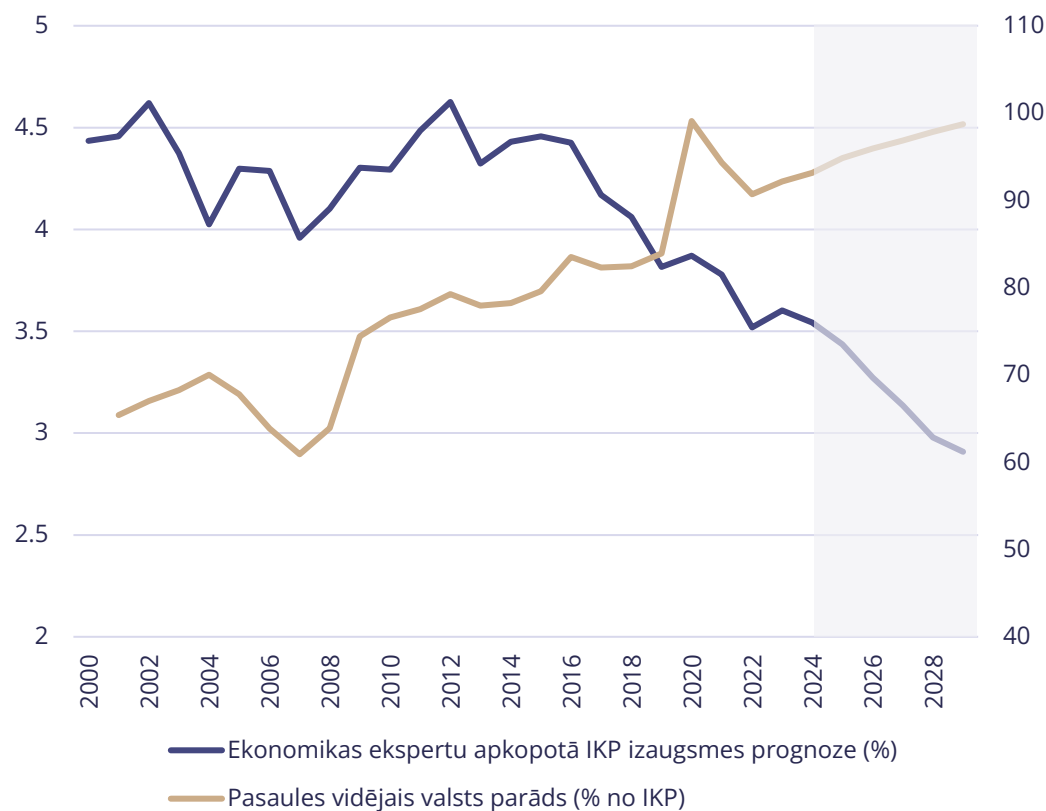
Ārējais pieprasījums un
noskaņojums eirozonā vājš,
spējāka izaugsme gaidāma vien
nākamgad

Inflācija turpina
mazināties, procentu
likmju virziens ir lejup

Pasaules ekonomikas izaugsme vājas, inflācija samazinās

Pasaules izaugsme un valsts parāds

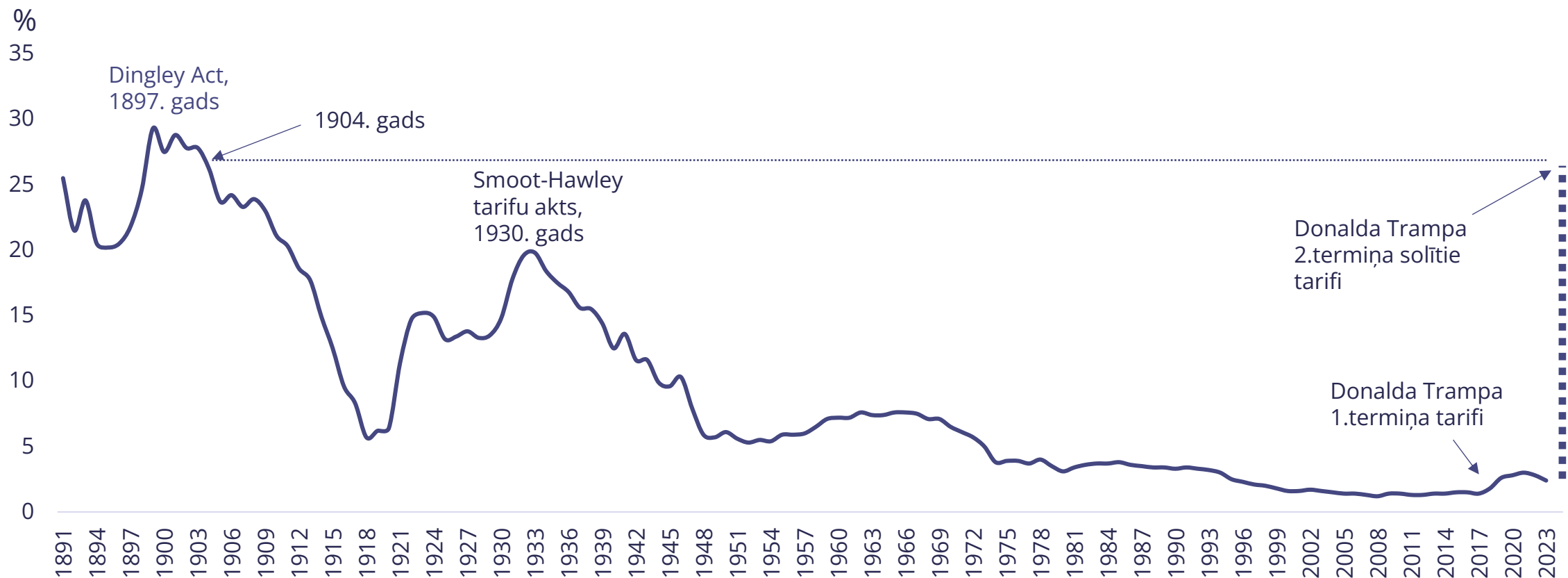

Starptautiskā Valūtas fonda 2024. gada sanāksmes galvenie secinājumi (*World Economic Outlook, Fall 2024*):

1. Monetārā politika: **pakāpenisks procentu likmju samazinājums** līdz ar inflācijas samazināšanos
2. Fiskālā politika: **pakāpenisks budžeta deficīta samazinājums**, lai apturētu parāda pieaugumu un uzlabotu noturību pret nākotnes krīzēm
3. **Strukturālās reformas**: pārāk lēna izaugsme un nīkulīgs ražīguma kāpums, šķēres starp lēnu izaugsmi un augošu parāda apjomu

Tarifu kari: augsta nenoteiktība par iespējamo tarifu kāpuma apjomu

ASV importa vidējais tarifa apmērs (no tarifiem iekasētie līdzekļi pret kopējo importa apmēru)

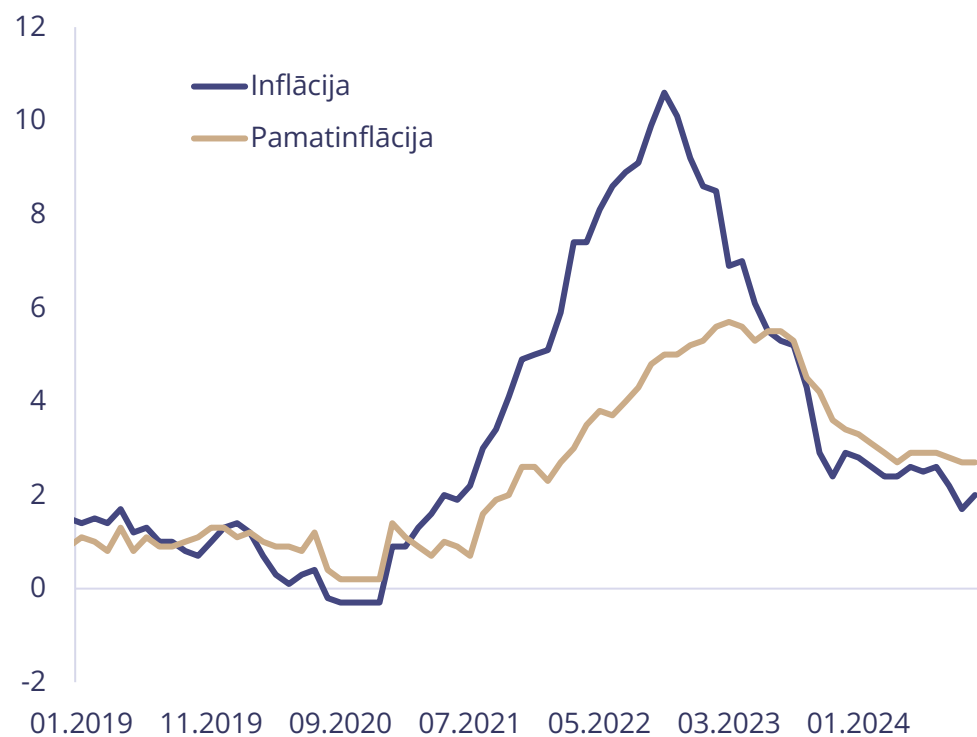

Avoti: U.S. Commerce Department, Charles Schwab.

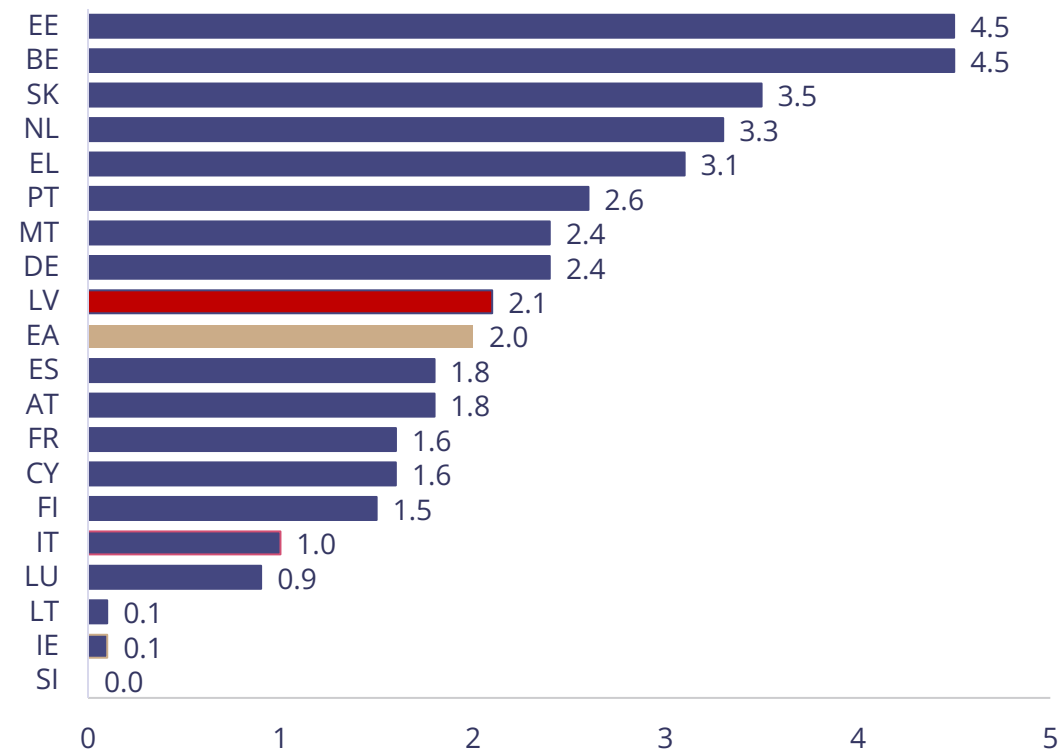
Piezīme: Charles Schwab veic šādus pieņēmumus attiecībā uz Donalds Trampa piedāvājumiem: 60% tarifi visam Ķīnas importam, 10-20% tarifi importam no visām valstīm, izņemot Ķīnu, kā arī +100% tarifi Meksikā montētajām automašīnām, 200% John Deere traktoriem, kas montēti Meksikā un 100% importam no valstīm, kuras "atstāj dolāru". Pieņemot, ka importa apjomi nemainīsies, šie tarifi palielinātu vidējo ASV tarifu likmi līdz teju 26%.

Eirozonas inflācija oktobrī 2.0% un pamatinflācija 2.7% (Latvijā 2.1% un 3.6%)

Inflācija un pamatinflācija eirozonā (g/g, %)

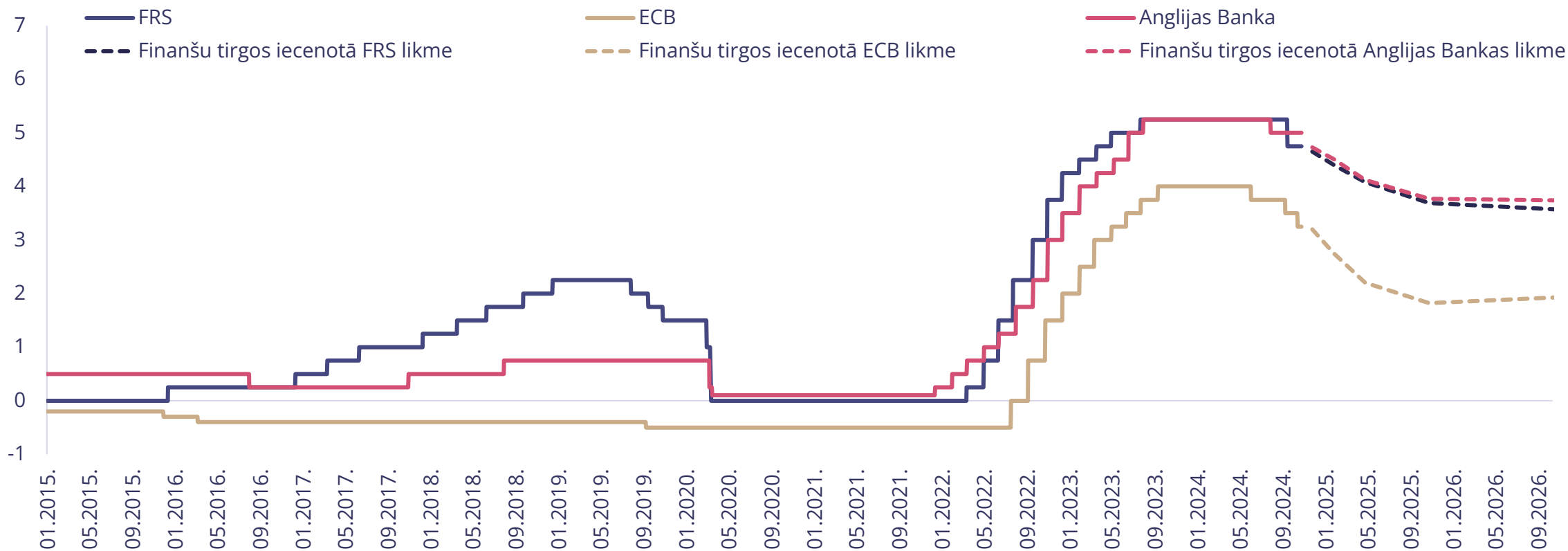

Inflācija eirozonā pa valstīm oktobrī (g/g, %)

Monetārā politika: decembrī jānotiek kārtējam ECB procentu likmju samazinājumam

Vadošo centrālo banku noteiktās un finanšu tirgos uz 28.10.2024 iecenotās procentu likmes (%)

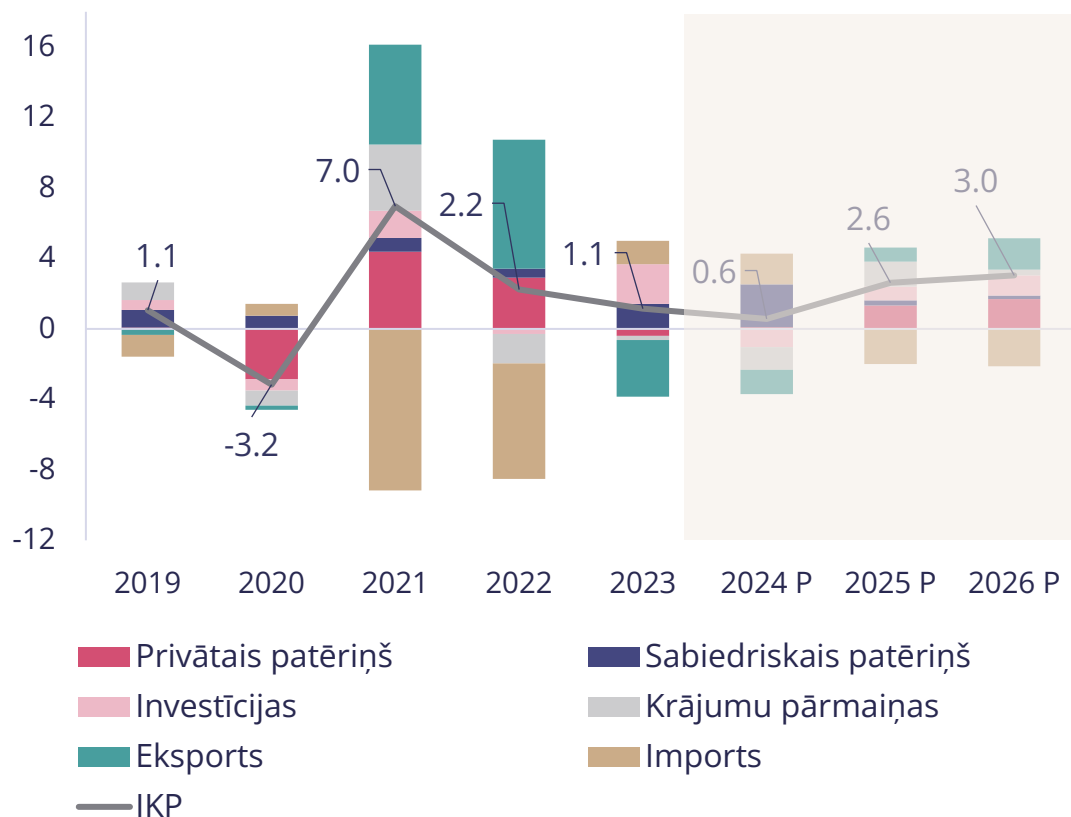
Latvijas ekonomika

Snaudošs patēriņš, atliktas investīcijas un vājš eksports.

Parāda kāpums bez strukturāliem uzlabojumiem nav risinājums

IKP (g/g; %; sez. koriģ.) un izlietojuma komponentes (devums; pp)

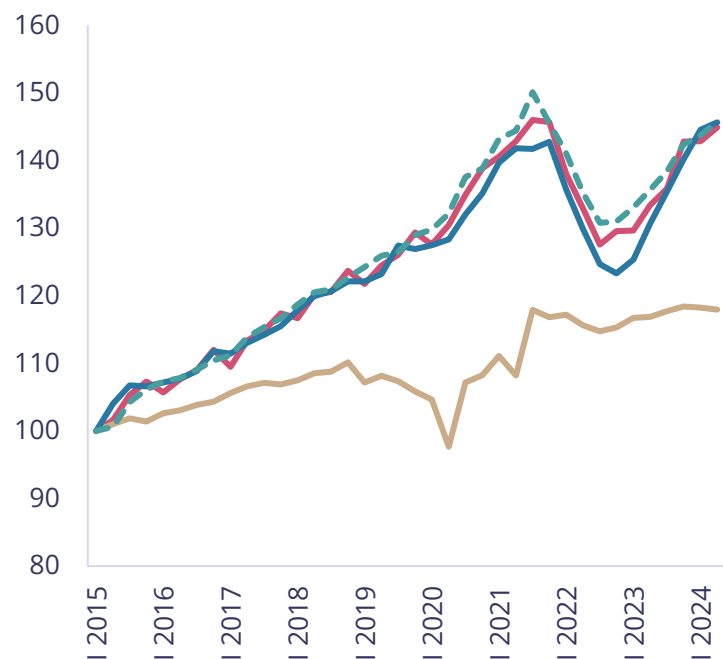

1. Makro: ienākumi aug un **pirktspēja atjaunojas; piesardzība saglabājas** – uzkrājumi aug, patēriņš un investīcijas ir vājas; būvniecība un eksporta sektori cieš no vāja pieprasījuma
2. Budžets: **piesardzīgi ar tēriņiem, nepieciešama valsts izdevumu pārskatīšana**; valsts izdevumu īpatsvars ekonomikā un nodarbinātībā ir pieaudzis un nav ilgtspējīgs
3. **Strukturālās reformas**: darba tirgus resurss netiek izmantots pilnvērtīgi, izdevumu efektivitāte, ražīgums stagnē, administratīvā sloga samazināšana

Algas apsteidz produktivitāti; konkurētspēja ir problēma

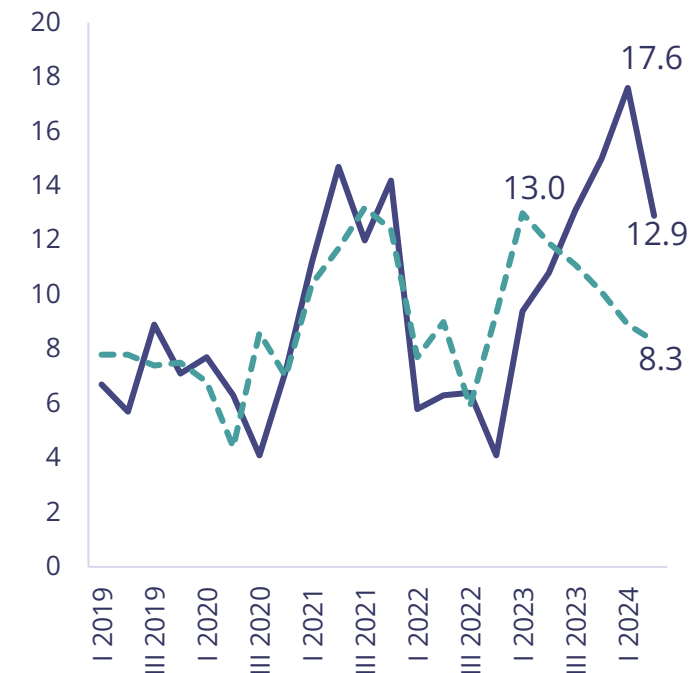
Alga un produktivitāte

(sez. koriģ. dati; indekss; I 2015 = 100)

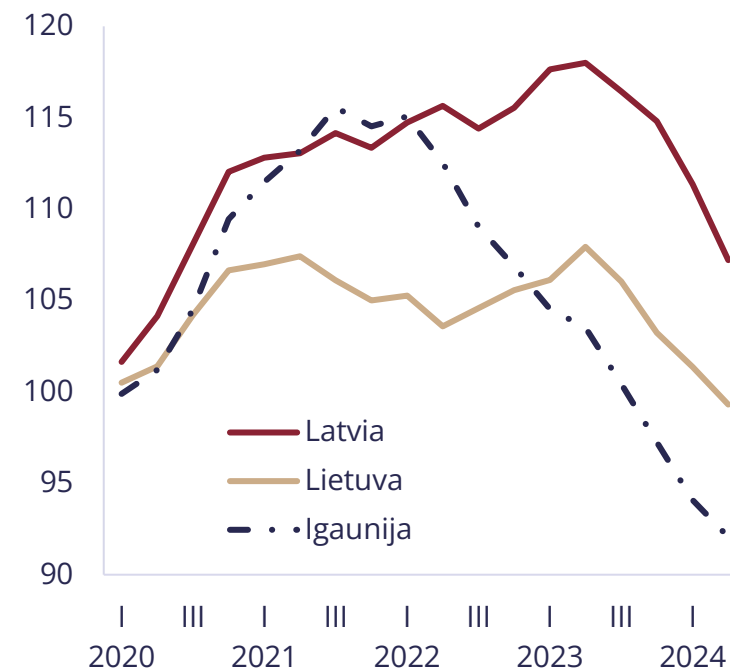
— Kopējā alga — Produktivitāte
— Alga sab. sektorā - - - Alga privātajā sektorā

Alga privātajā un sabiedriskajā sektorā (g/g; %)

— Vispārējās valdības sektorā (publiskajā sektorā)
- - - Privātajā sektorā

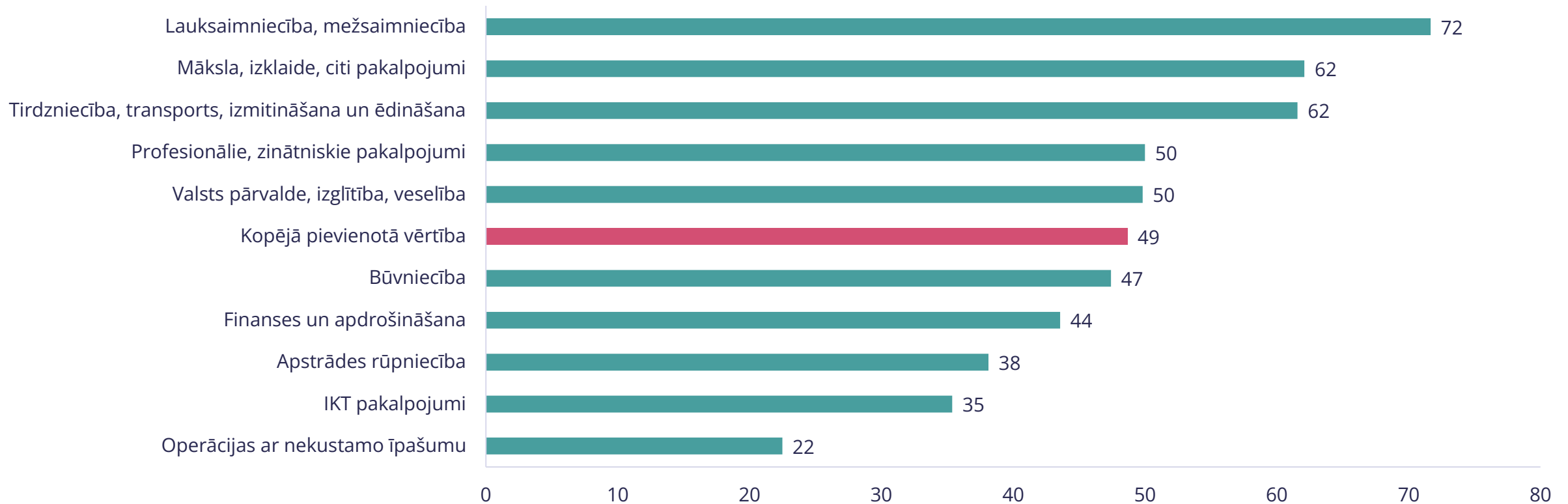
Baltijas valstu preču eksporta tirgus daļas pasaules importā (4 cet. slīd. vid.; 2019=100)

— Latvia
— Lietuva
- - - Igaunija

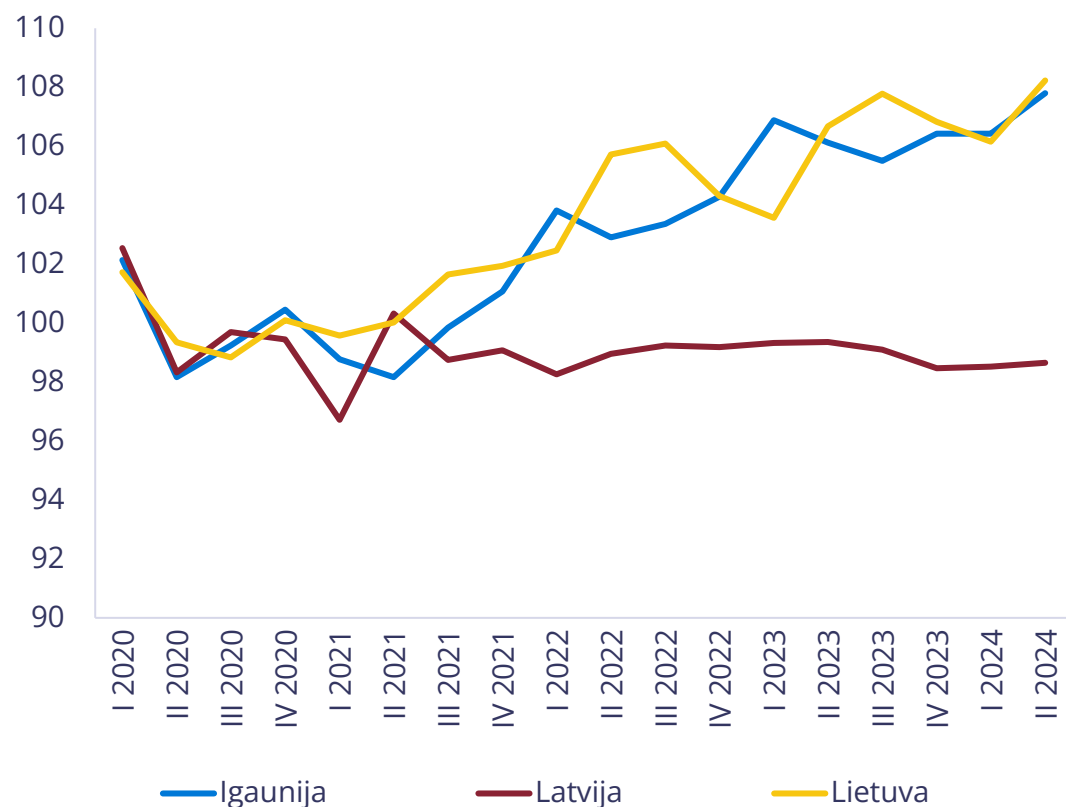
Latvijas ražīgums ir sasniedzis vien pusi no vidējā ražīguma ES ar lielu izkliedi nozaru griezumā... "glāze arvien tikai pa pusei pilna"

Latvijas nozaru ražīguma (pievienotā vērtība uz vienu nodarbināto) attiecība pret ES-27 vidējo nozaru ražīgumu (% no vidējā ES-27 ražīguma 2019-2023.g.,)

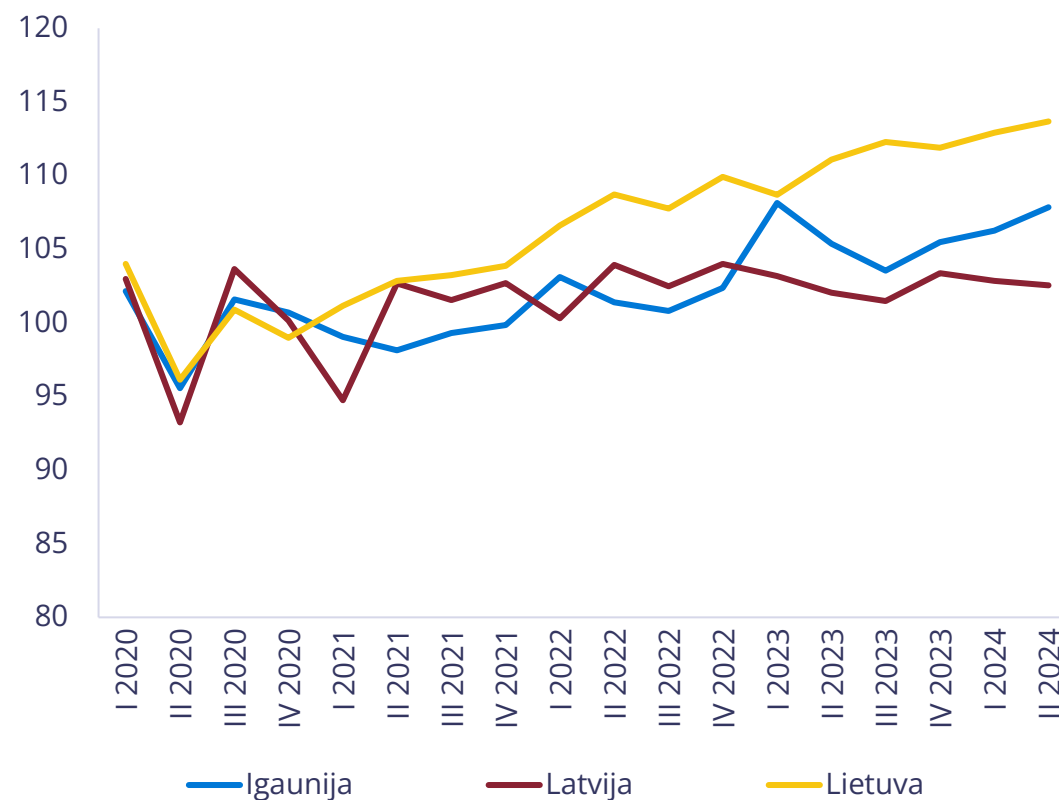

Latvijas nodarbinātība izkritusi ārpus Baltijas konteksta

Nodarbināto skaits (indekss; sez. koriģ.; 2020 = 100)

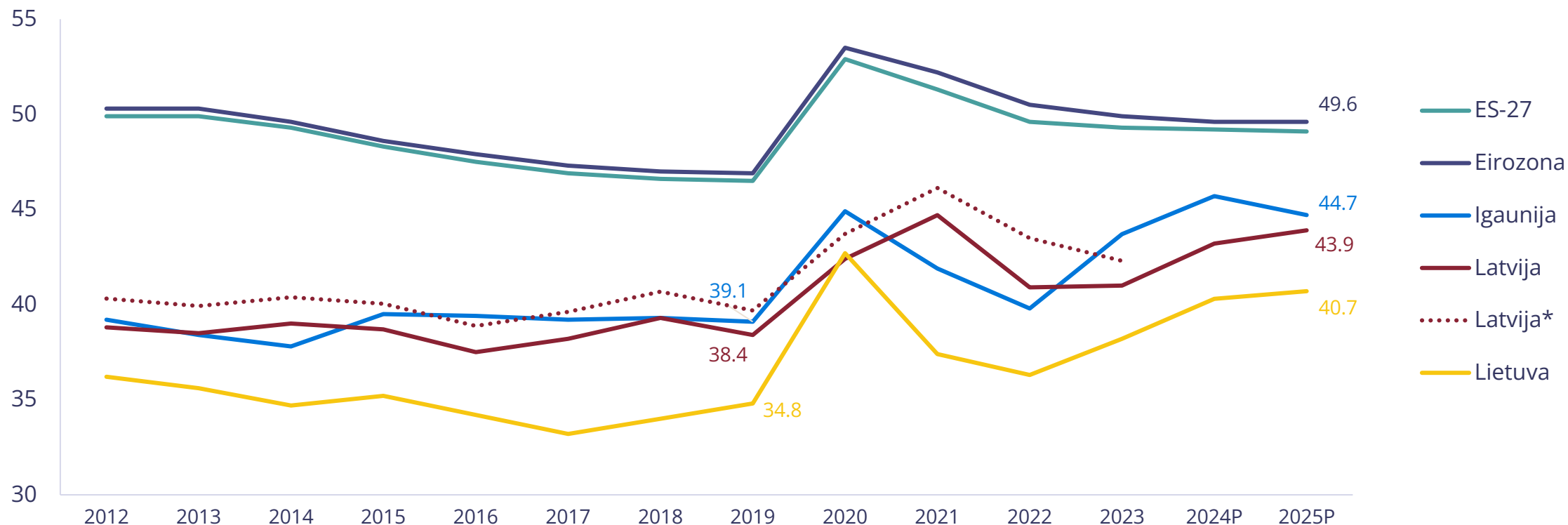

Nostrādātās stundas (indekss; sez. koriģ.; kopējā nodarbinātība; 2020 = 100)

Valdības izdevumu kāpums visās Baltijas valstīs, radot papildus izaicinājumus budžeta deficīta ierobežošanā

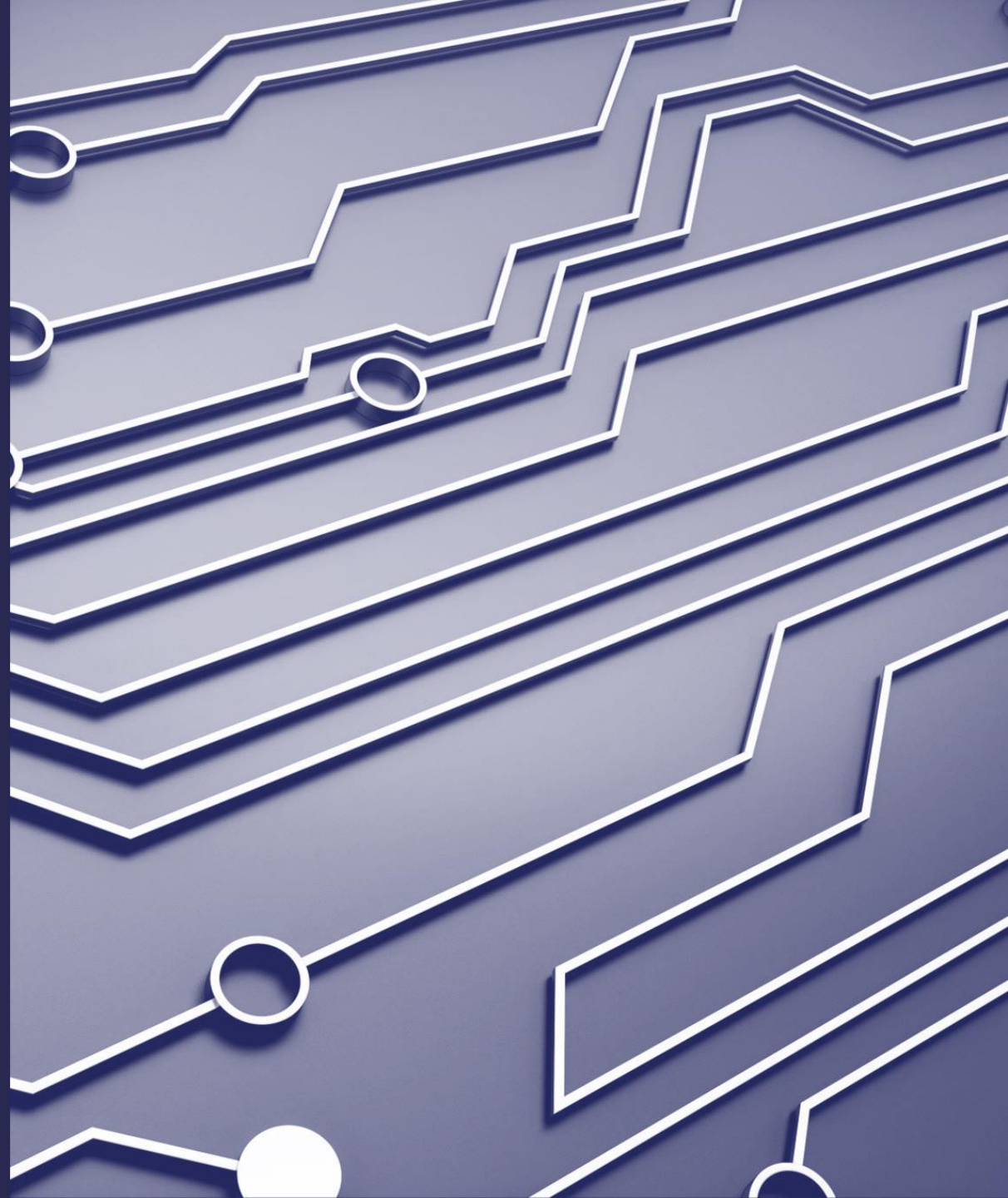
Kopējie vispārējās valdības izdevumi (% no IKP)

* Izdevumu īpatsvars pārrēķināts, izmantojot CSP revidētos IKP datus 30.09.2024.

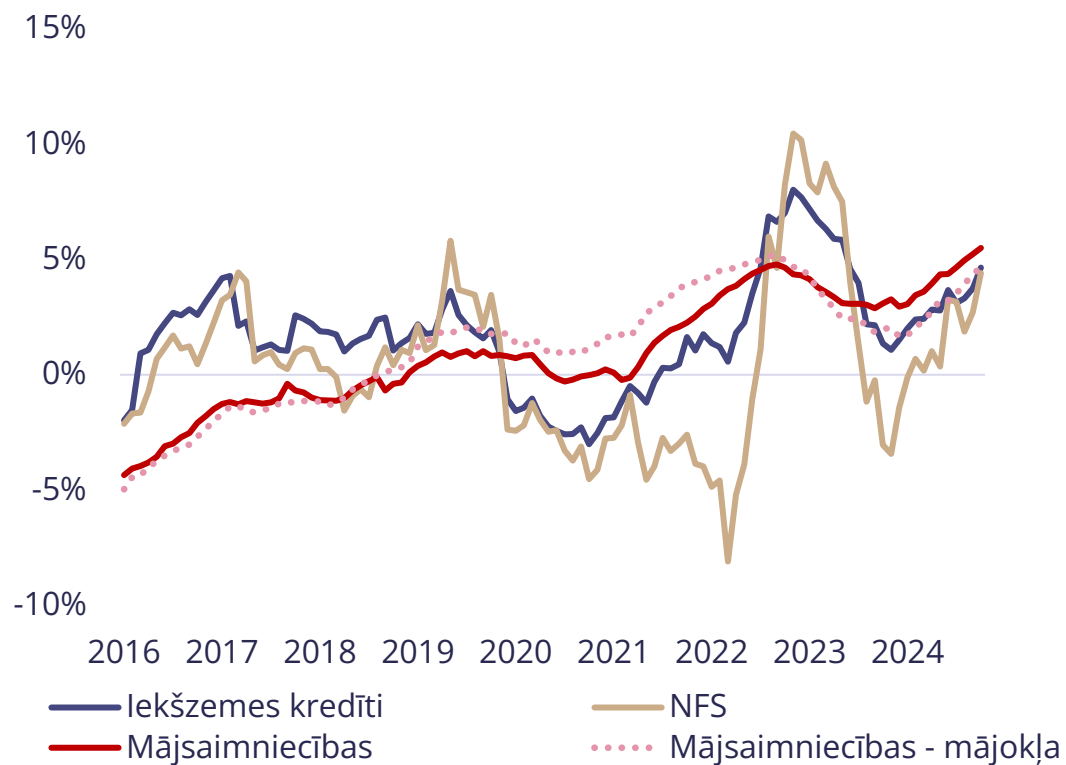

Finanšu pakalpojumu pieejamība

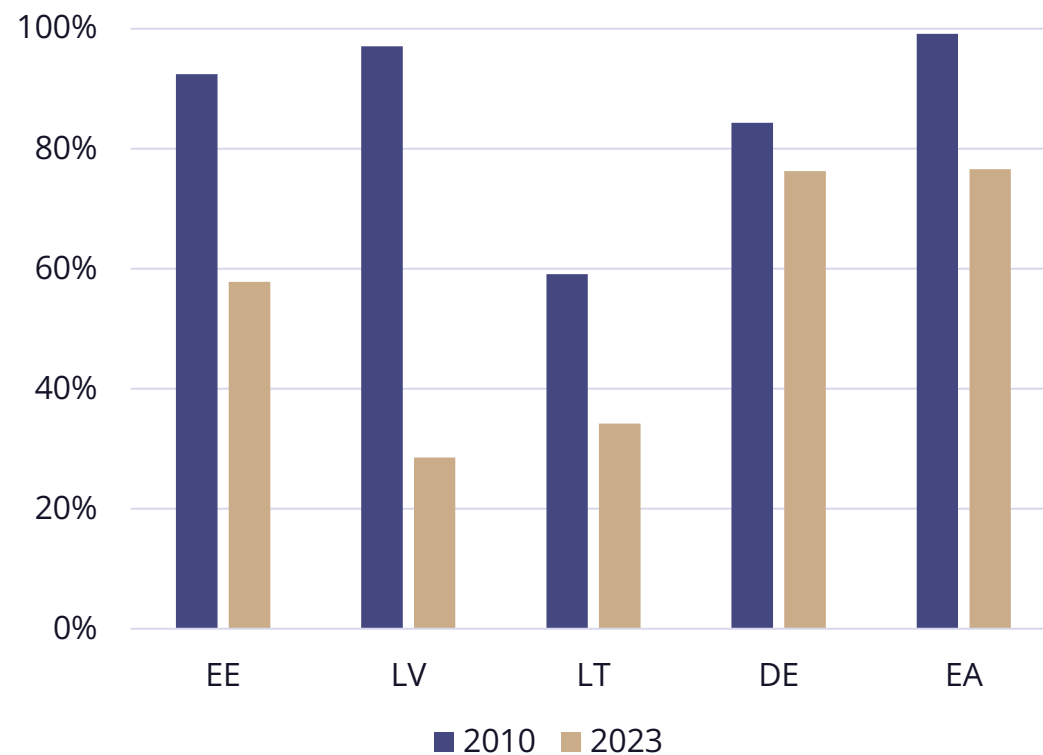
Zemākais punkts aiz muguras: gan banku un to klientu attiecībās, gan kreditēšanā un finanšu pakalpojumu pieejamībā

Iekšzemes mājsaimniecībām un nefinanšu uzņēmumiem izsniegto kredītu atlikumu pārmaiņas (koriģ.* gada pārmaiņas, %)

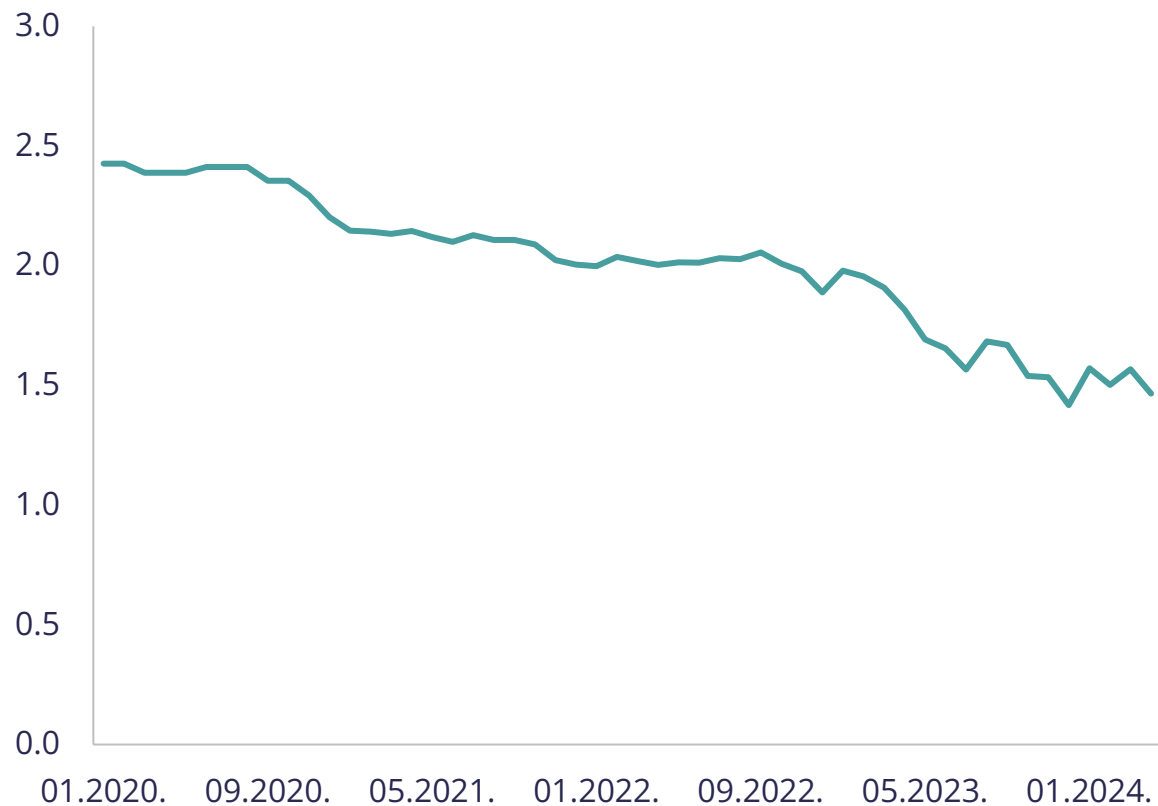
* Gada pārmaiņas bez licenču anulēšanas, nozīmīgas pārklasifikācijas un citiem vienreizējiem efektiem.

Kredīti iekšzemes nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām (% no IKP)

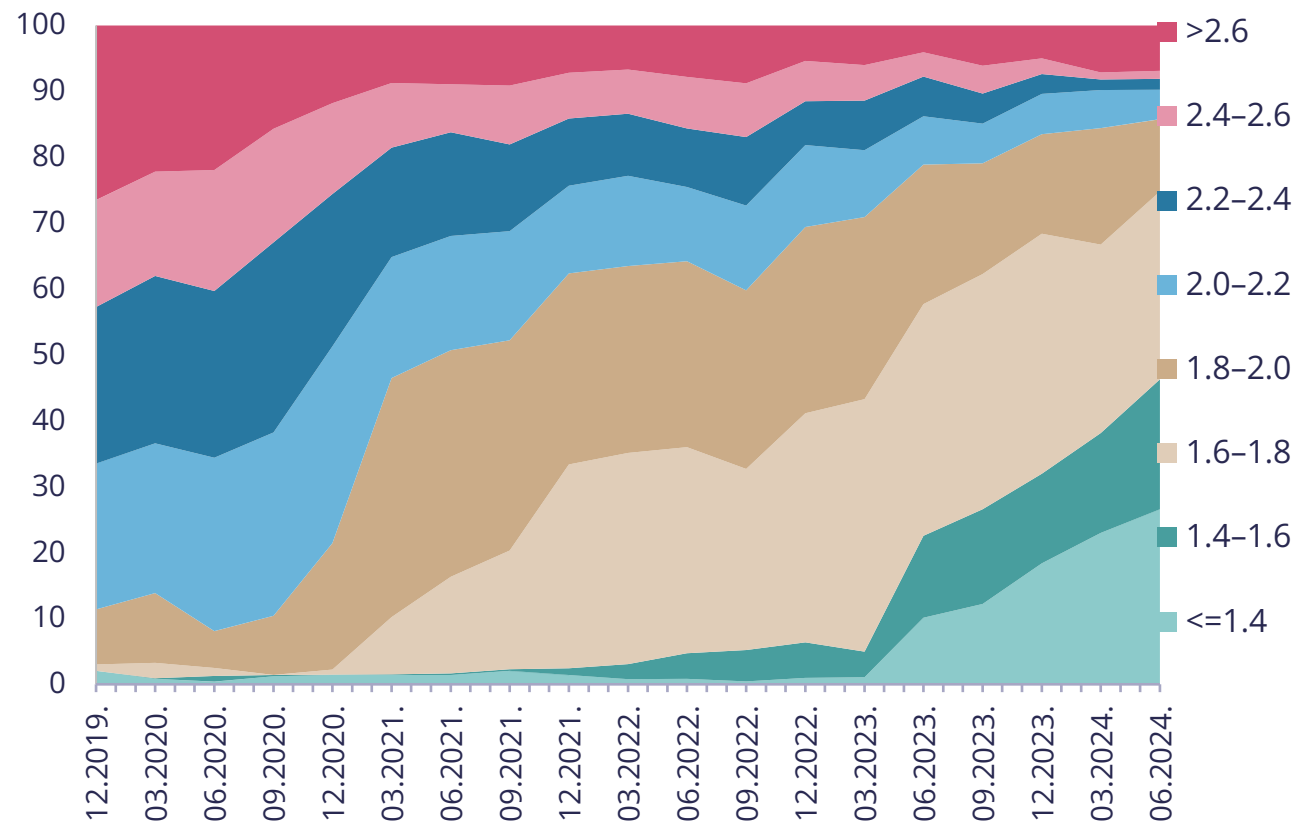
Strauji mazinās banku pievienotās likmes hipotekārajiem kredītiem

Pievienotās likmes no jauna izsniegtajiem mājokļu kredītiem* Latvijā (%)

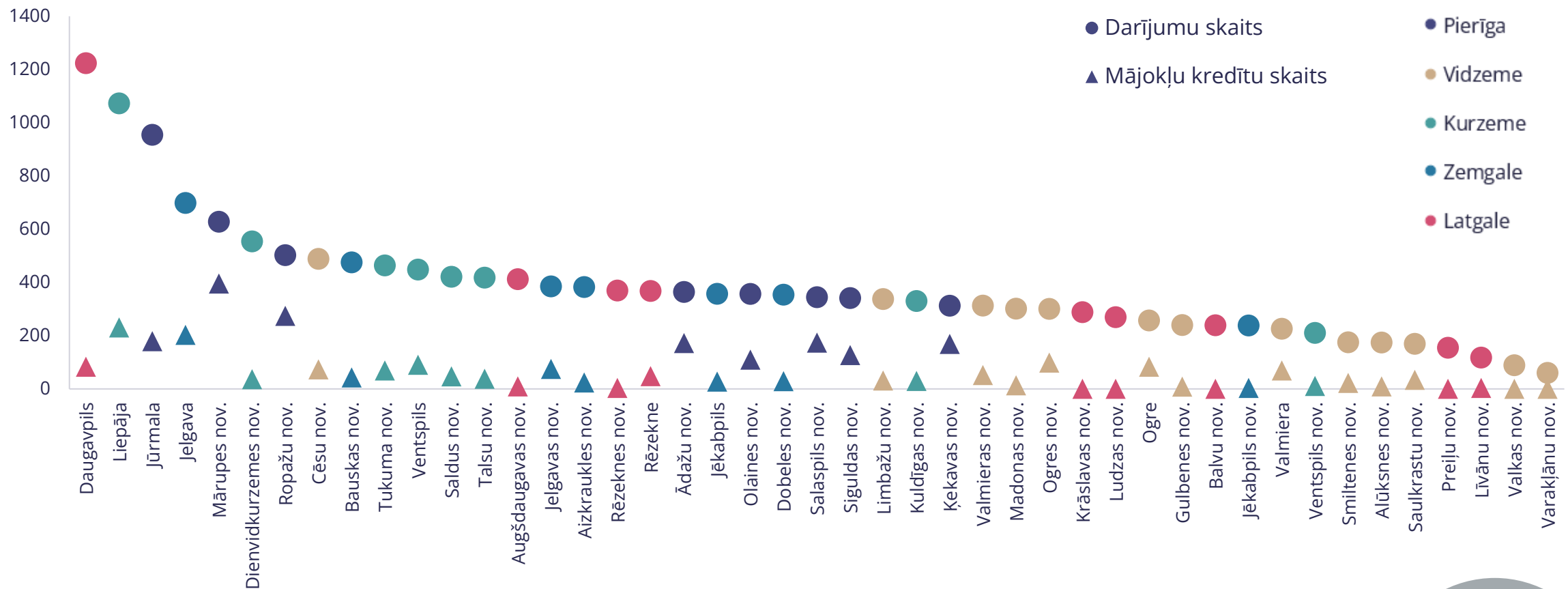
* Kredīti ar nodrošinājumu, piesaistīti EURIBOR likmei, top 4 bankās.

Pievienotās procentu likmes no jauna izsniegtajiem mājokļu kredītiem* Latvijā (%)

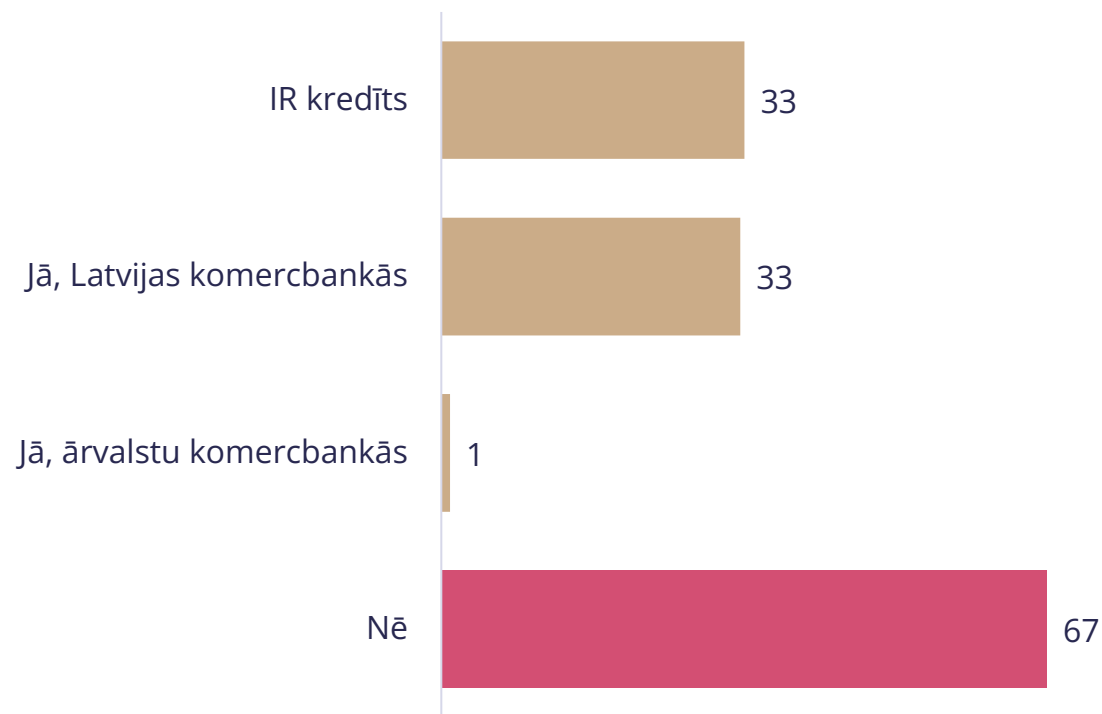
Reģionos mājokļu tirgus aktivitātē banku iesaiste ir nepietiekama *par šo detalizētāk prezentācijas otrajā daļā*

Dzīvojamo ēku un telpu darījumu skaits Latvijas pašvaldībās (2023. gadā; bez Rīgas)

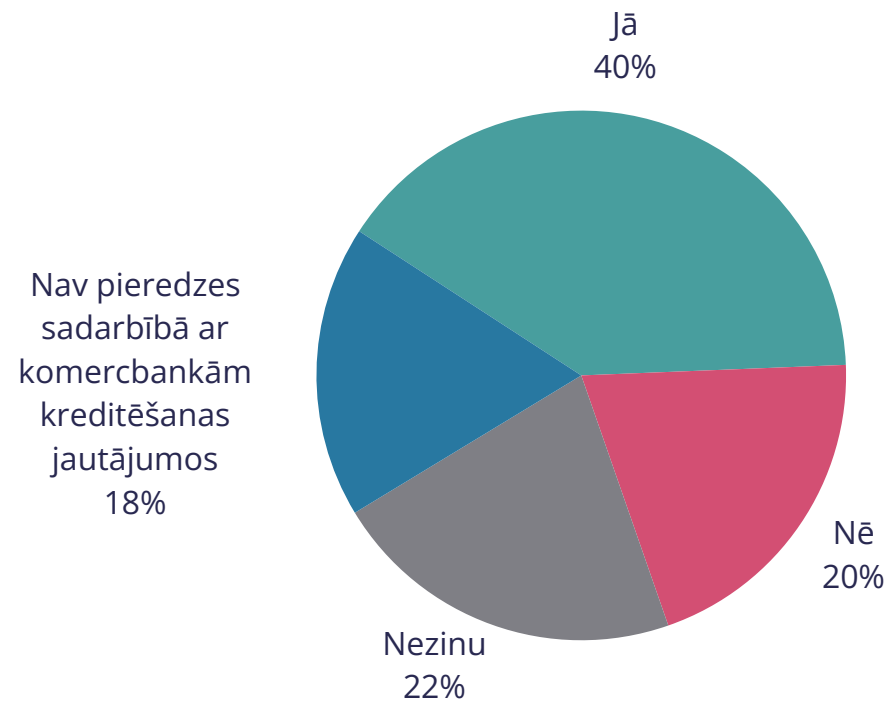

Uzņēmumu aptauja: kredītu pieejamība un nepieciešamība

Kredīts komercbankās (%)

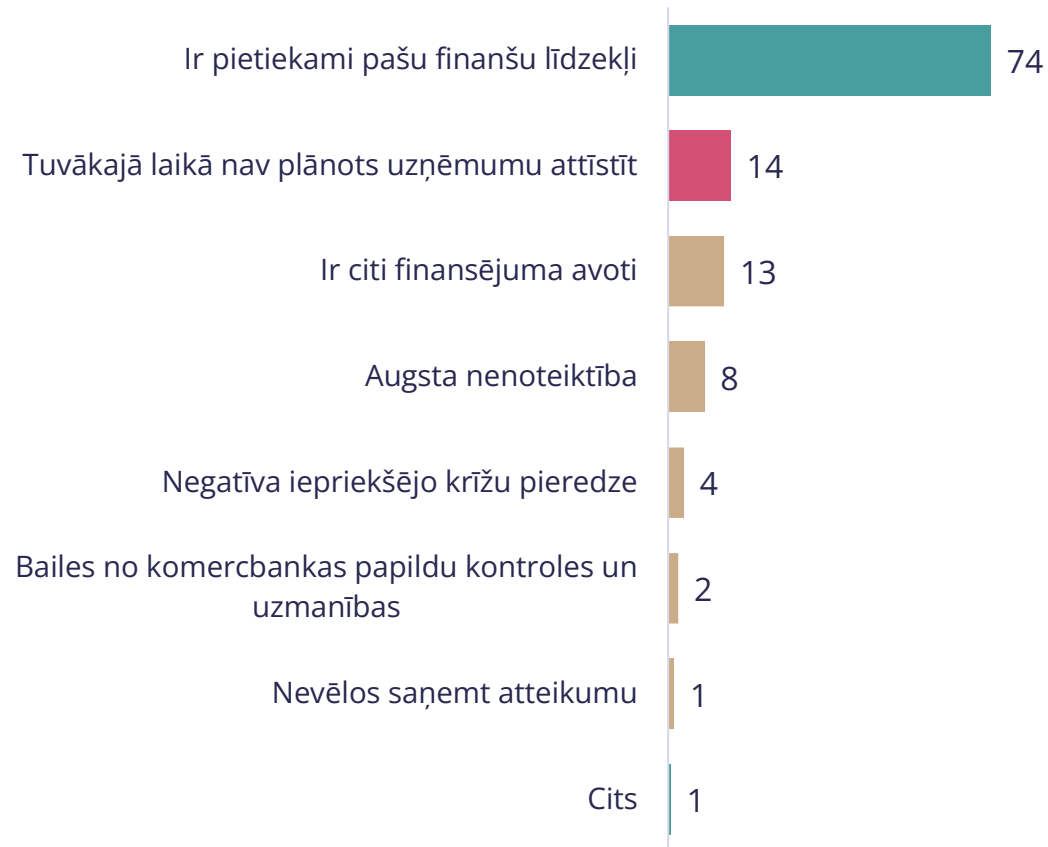

Iespēja saņemt kredītu nepieciešamajā apjomā (%)

Uzņēmumu aptauja: iemesli kredīta neesamībai

Kāpēc Jūsu uzņēmumam nav kredīts? (%)

Iemesli kredīta neesamībai (%)

Latvijas Banka: analīzē balstīti secinājumi un konkrēti priekšlikumi

Par gausu kreditēšanu un nepietiekamu konkurenci finanšu tirgū centrālās bankas mandāta ietvaros veicām analīzi un cēlām trauksmi jau kopš 2020. gada gan sarunās ar bankām, gan diskusijās ar politiķiem un uzraugu

SĀKUMS / FINANŠU PIEEJAMĪBAS PĀRSKATS

Finanšu Pieejamības Pārskats

2024 2023

MAKRO EKONOMIKA

AKTUALITĀTES ANALĪTIKA PROGNOZES PUBLIKĀCIJAS PĒTNIECĪBA PASĀKUMI STUDENTIEM PAR MUMS

Banku procentu likmes uzņēmumiem – kas lācītim vēderā?

18.02.2021.

ANDREJS KURBATSKIS
Latvijas Bankas ekonomists, Finanšu stabilitātes un makrouzraudzības politikas pārvalde

NADEŽDA SINENKO
Latvijas Bankas ekonomiste, Finanšu stabilitātes un makrouzraudzības politikas pārvalde

Mikro datu analīze

MAKRO EKONOMIKA

AKTUALITĀTES ANALĪTIKA PROGNOZES PUBLIKĀCIJAS PĒTNIECĪBA PASĀKUMI STUDENTIEM PAR MUMS

Finanšu Stabilitātes Pārskats. 2021

21.06.2021.

Finansējuma pieejamība: FSAP plāns

**Latvijas Bankas uzdevumi
izpildīti jau 2023. gadā:**

- ✓ **Apkopota un regulāri publiskota informācija par kredītiestāžu % likmēm**
- ✓ **Noņemti regulatīvie šķēršļi**
(t. sk. nebaidāties iet pret starptautisko institūciju piesardzīgāku viedokli)
- ✓ **Mazināts datu ziņošanas slogs**
- ✓ **Veikta un regulāri publicēta padziļināta finansējuma pieejamības analīze**

Citi FSAP plānā izpildē iesaistītie dalībnieki ar savu darbu izpildi kavējas!

Latvijas Banka: droši ejam tālāk!

- ⊕ Vienkāršota hipotekāro kredītu pārkreditēšana
- ⊕ Darbs pie informācijas par % likmēm pārskatāmības, kredītu cenošanas un amortizācijas nosacījumiem klientu mobilitātes veicināšanai
- ⊕ Aktīvs dialogs ar uzņēmējiem, arī reģionos
- ⊕ Priekšlikumi pārkreditēšanas vienkāršošanai uzņēmumiem
- ⊕ Ķīlu apjoma jautājums (uzņēmumu kredītiem)
- ⊕ Banku klātbūtne reģionos
- ⊕ Priekšlikumi Altuma iesaistei
- ⊕ Darbs pie "mazā kapitāla" licences un maksājumu sistēmu atvēršana fintekiem
- ⊕ Mazo banku konsolidācija, konkurences veicināšana, atbalsts INDEXO licencēšanā
- ⊕ Krājaizdevu sabiedrību un kolektīvās finansēšanas platformu attīstība
- ⊕ Kapitāla tirgus attīstība
- ⊕ Turpinām "ravēt" regulējošo pusi un veicam regulārās pārrunas ar bankām, skaidrojot regulējuma piemērošanu

Kas darāms pārējiem?

Politikas veidotāji

- Būvniecības procesa vienkāršošana
- Rīgas siltināšana
- u. c. programatiskajos dokumentos sen identificēti uzdevumi, kas kopumā Latvijā uzlabo investīciju vidi
- Risinājumi mājokļu kreditēšanai reģionos, t.sk. valsts nodevas par īpašuma tiesību nostiprināšanu zemesgrāmatā samazināšana un valsts/pašvaldību programma nodrošinātiem mājokļa kredītiem līdz noteiktai summai (20-30 tūkst. eiro)
- u.c.

Kas darāms pārējiem?

Komerccbankas

- Atbalsts tautsaimniecības izaugsmei atbilstoši ekonomiskajiem apstākļiem: pielāgota riska apetīte (kreditēt pārdomāti, bet neizvairīties no riskiem)
- Stiprināta klātbūtne reģionos
- Zemākas likmes
- Elastīgi pakalpojumi
- Mūsdienīgi pakalpojumi
- Daudzveidīgāki cenošanas risinājumi
- Ķīlas tik apjomīgas... vai tiešām?
- u.c.

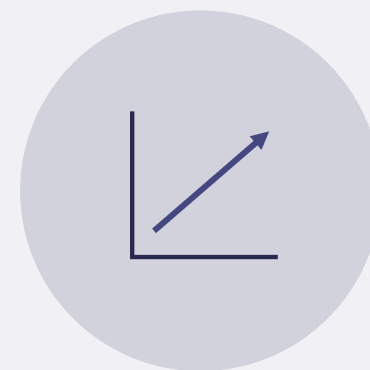
LB strādā Latvijas labā – uzticami un tālredzīgi

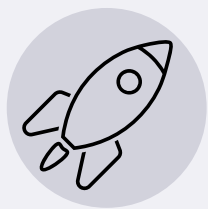
Drošība (stabila pirktspēja;
drošs finanšu sektors;
droši maksājumi)

Pieejams finansējums (lētāka
cena; mūsdienīgs pakalpojums;
vienmērīgs reģionāls pārklājums;
daudzveidīgs un starptautiski
konkurētspējīgs finanšu sektors)

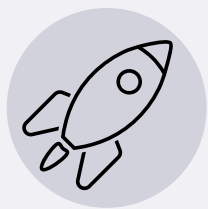
**Ilgtermiņa un strauja
ekonomikas attīstība**
(jaudīgs analītisks
centrs; ilgtermiņa skats;
MI un datu pārvaldības
labākā prakse)

Labums iedzīvotājiem: drošs, pieejams, mūsdienīgs un starptautiski konkurētspējīgs finanšu sektors (1)

1. Droši un pieejami finanšu pakalpojumi: lētāki, ātrāki, pielāgoti dažādiem klientu segmentiem; laba reģionāla pieejamība; augsts pensiju 2. līmeņa ienesīgums; spēcīgs specializēto banku un *fintech* segments; eksportspējīgs finanšu sektors; cieņpilna attieksme pret klientu:

1. kredītu **cena kā vidēji eiro zonā**
2. kredīti **40%** no IKP
3. **banka ir tuvāk:** plašs klientu apkalpošanas centru tīkls
4. aktīvs krājaizdevu sabiedrību segments, t.sk. **juridisko personu kreditēšana**
5. **>80%** iedzīvotāju vērtē bankomātu tīklu kā labu
6. **mūsdienīga un kvalitatīva** manapensija.lv
7. ieviests "**mazās bankas**" **licences** (1 milj. eiro) regulējums
8. ir *fintech* **vienradzis**

Labums iedzīvotājiem: drošs, pieejams, mūsdienīgs un starptautiski konkurētspējīgs finanšu sektors (2)

2. Veselīgi zema inflācija: pamats iedzīvotāju pirktspējas pieaugumam un ekonomikas izaugsmei (eiro zona 2% simetrisks vidējā termiņā)

3. Inovatīva un efektīva centrālā banka ar augstu reputāciju Latvijā un starptautiski:

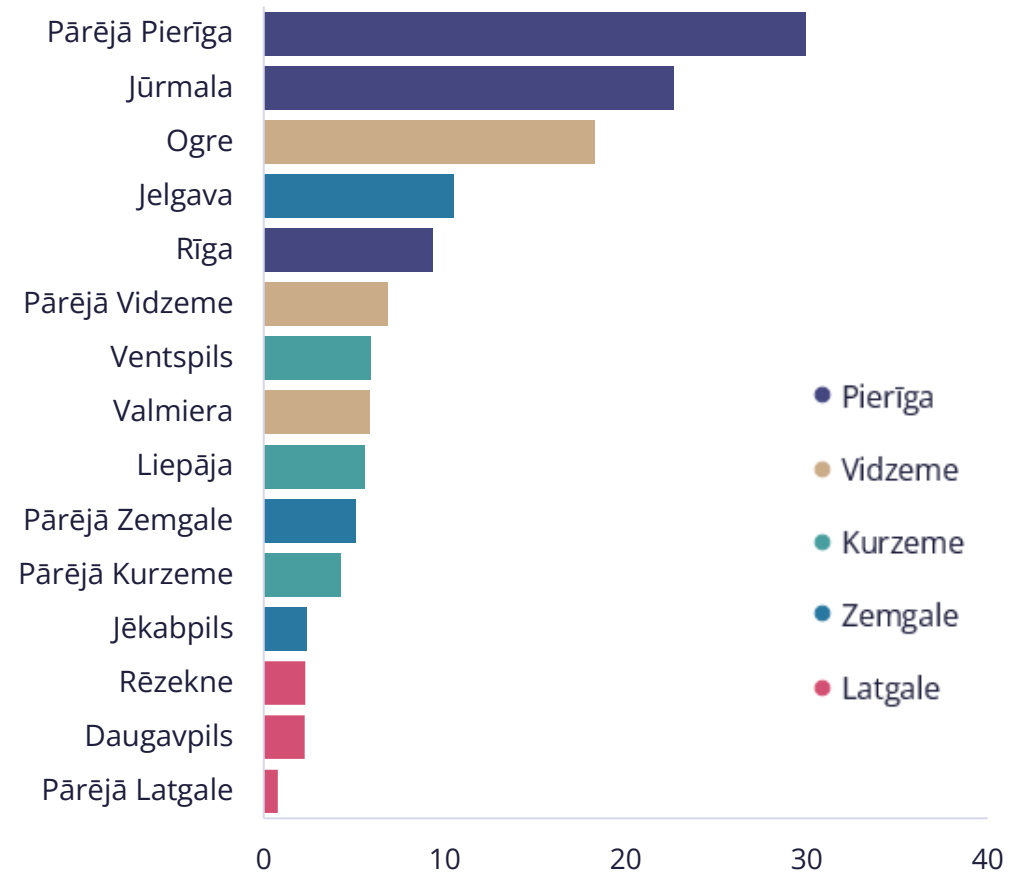
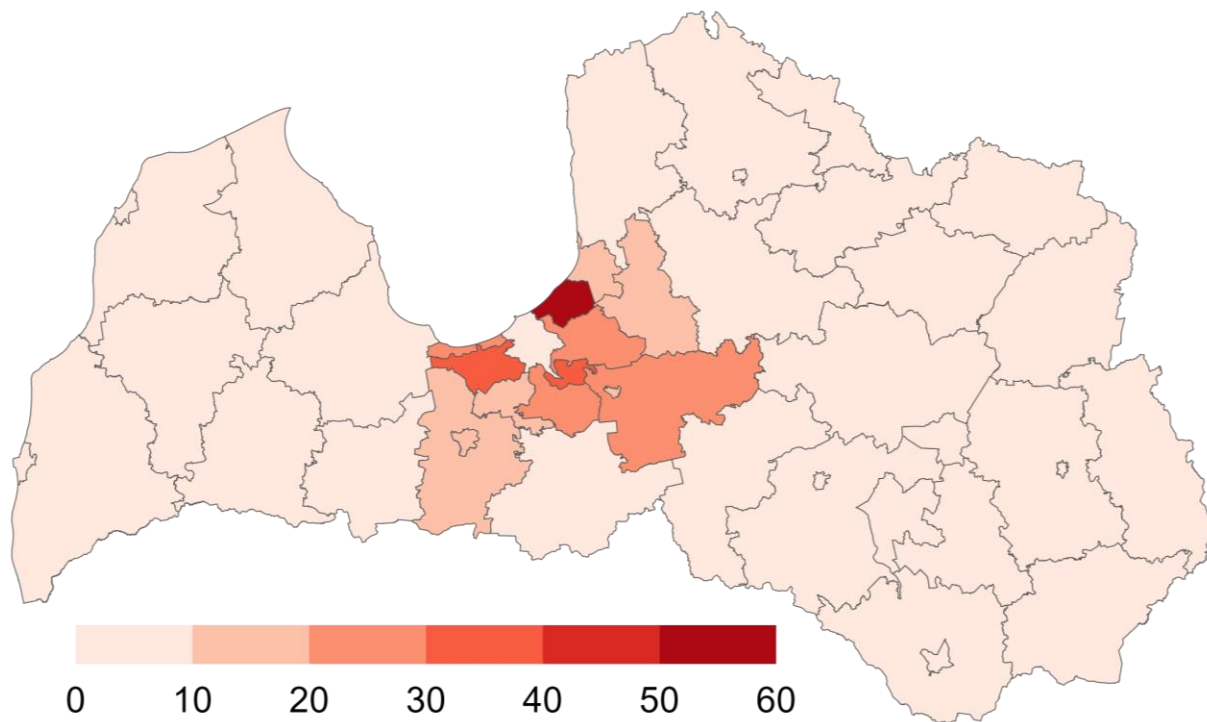
1. **MI un datu pārvaldība** pēc augstākajiem pasaules standartiem
2. reģionā **konkurētspējīgas uzraudzības izmaksas**
3. jaudīgs analītisks centrs **ar ilgtermiņa redzējumu**
4. augsta starptautiska reputācija ar spēju **aizstāvēt Latvijas intereses**
5. diskusija par **LB mandāta paplašināšanu**
6. mazāks padomes locekļu skaits

FOKUSĀ:
mājokļu kreditēšana
reģionos - šķēršļi
un iespējamie
risinājumi

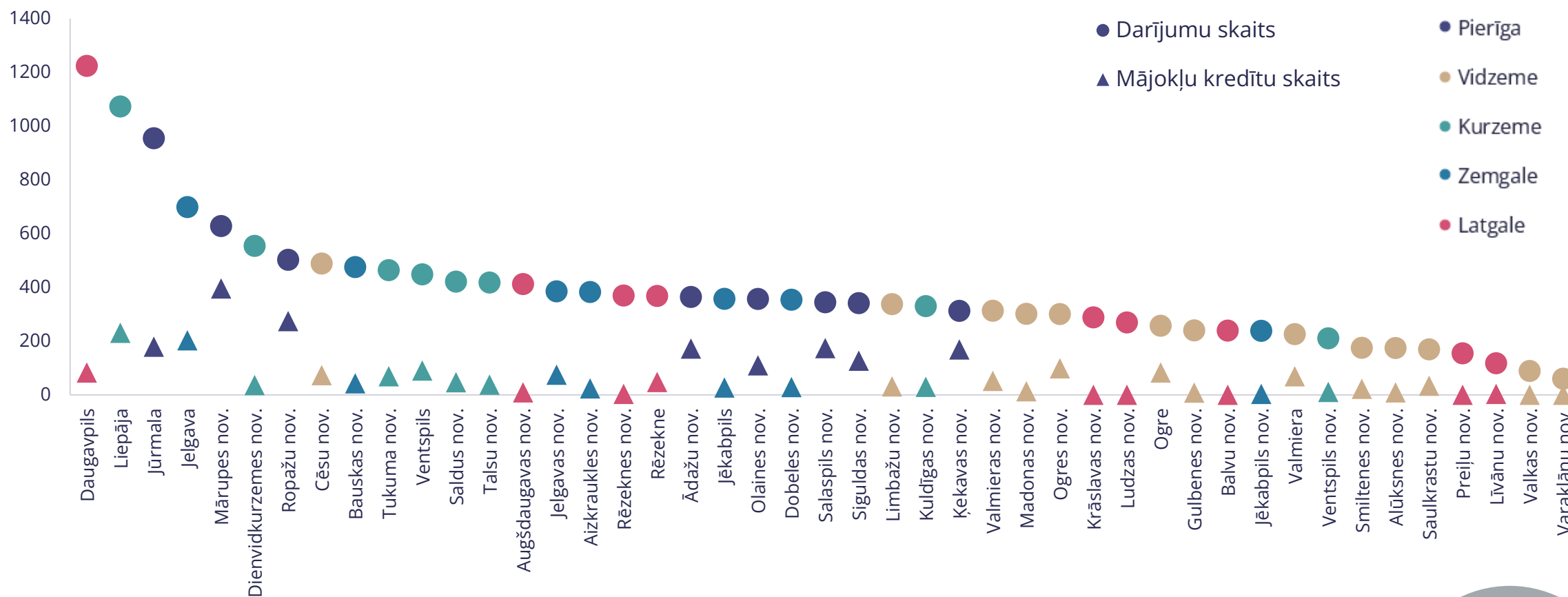
Ārpus plašās Pierīgas mājokļu kreditēšana teju nav manāma

Mājokļa kredīti pret pašvaldības IKP (%; atlikums 2023. gada decembrī)

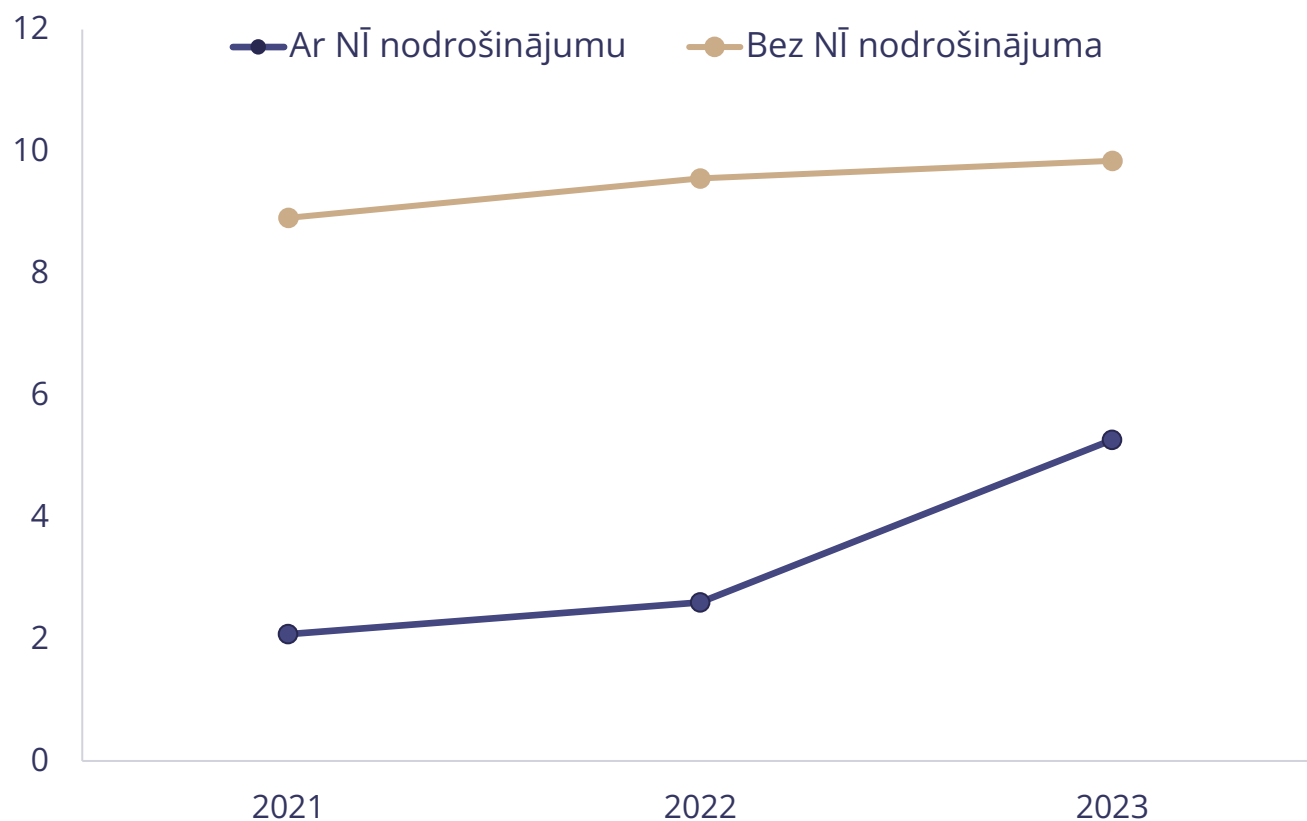
Reģionos mājokļu tirgus aktivitātē banku iesaiste ir nepietiekama

Dzīvojamo ēku un telpu darījumu skaits Latvijas pašvaldībās (2023. gadā; bez Rīgas)

Zemākas darījumu summas liek izmantot dārgākas alternatīvas

Vidējās procentu likmes no jauna izsniegtajiem mājokļa kredītiem (%)

- Aptuveni 13% no visu mājokļu kredītu skaita ir bez nekustamā īpašuma ķīlas
- Ir pamats domāt, ka šie kredīti mēdz būt populārāki reģionos
- Tomēr to procentu likmes ļoti augstas

Kas traucē mājokļu kredītēšanai reģionos?

1

Augsts ēnu ekonomikas īpatsvars

2

Plaisa starp nekustamā īpašuma vērtējumu un tā būvniecības izmaksām

3

Ierobežojoši mājokļa kredītu nosacījumi

Priekšlikumi mājokļu kreditēšanas reģionos veicināšanai

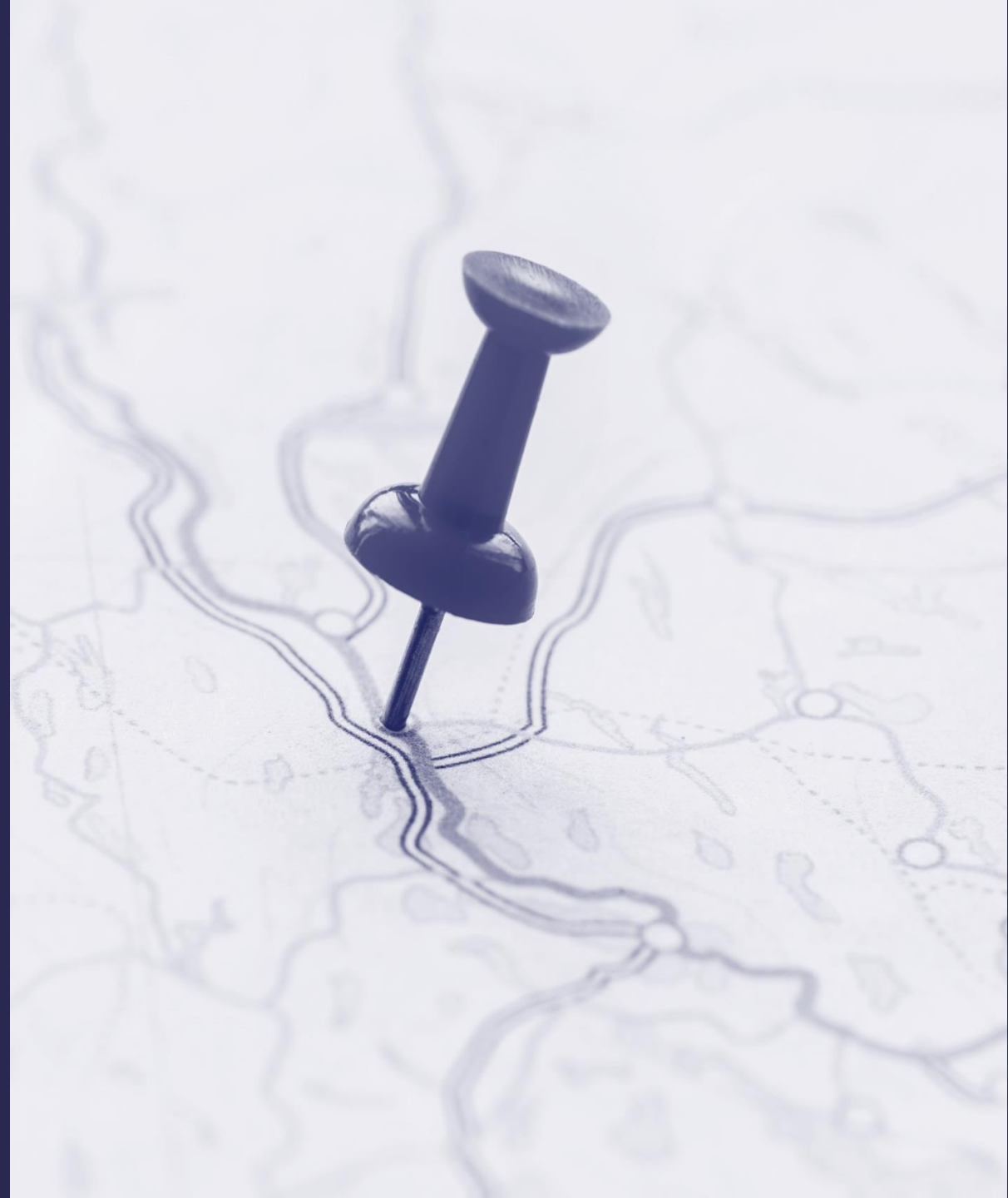
- ❑ Banku klātbūtne valstspilsētās un novadu administratīvajos centros (*tiek īstenots*)
- ❑ Valsts atbalsts (Altum) programma nodrošinātiem mājokļa kredītiem līdz noteiktai summai, piem., 20-30 tūkst. eiro (*tiek īstenots*)
- ❑ Valsts nodevas par īpašuma tiesību nostiprināšanu zemesgrāmatā samazināšana
- ❑ Diskusija par risinājumiem jaunu dzīvojamo ēku būvniecība izmaksu samazināšanai reģionos

FOKUSĀ: finanšu pakalpojumu pieejamība reģionos

Ilze Posuma

Latvijas Bankas padomes locekle

Pārmaiņu tendences

Bankas => dažādi segmentēti pakalpojumu sniedzēji, kas fokusējas uz konkrētu pakalpojumu nodrošināšanu, piem.:

- ❑ rēķinu apmaksa - maksājumu iestādes (t.sk. pārtikas veikalos), Latvijas Pasts, bankomāti
- ❑ skaidrās naudas pieejamība – *cash back* pakalpojums

Fiziska filiāle => digitāls pakalpojums

Skaidrās naudas maksājumu īpatsvars norēķinos samazinās, vienlaikus apgrozījuma apjoms nominālajā vērtībā saglabājas stabils

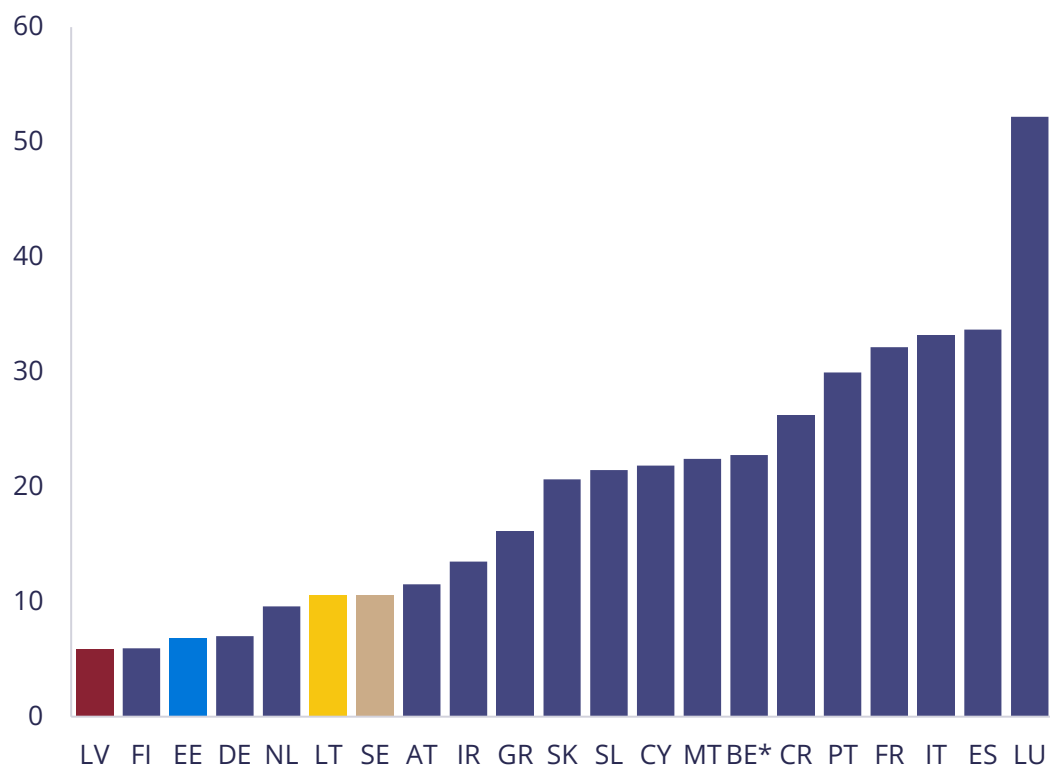
Šīs tendences nav unikālas Latvijai

Esošā situācija – klientu apkalpošanas vietas

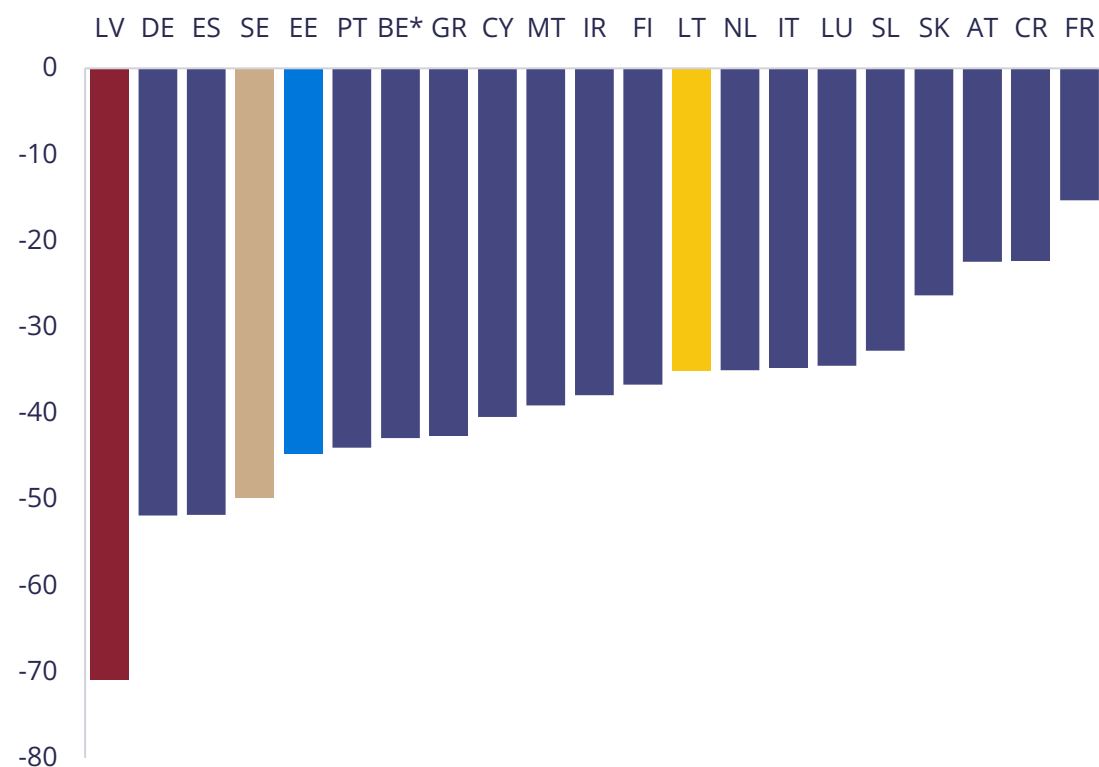
Banku klientu apkalpošanas vietu skaits Latvijā

Komercbanku filiāļu skaits 2022. gadā uz 100 000 pilngadīgiem iedzīvotājiem

* Belģijai pieejama informācija par 2021. gadu

Komercbanku filiāļu skaita uz 100 000 pilngadīgiem iedzīvotājiem pārmaiņas 2014-2022 (%)

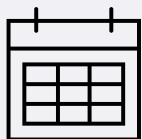

Sabiedrības vērtējums banku pakalpojumiem (LFNA dati)

- ❑ Pēdējo 12 mēnešu laikā klientu apkalpošanas vietu apmeklējuši 42%
- ❑ Ar klientu apkalpošanas vietu pieejamību:
 - 59% apmierināti
 - 34% neapmierināti
- ❑ Tuvākās klientu apkalpošanas vietas sasniedzamība
 - 53% kopumā ērti, ātri un viegli
 - 43% kopumā nav ērti, ātri un viegli
- ❑ Banku pakalpojumus vēlētos saņemt:
 - 69% attālināti, izmantojot internetbanku
 - 37% klātienē bankā
 - 33% attālināti, sazinoties pa tālruni, kad pakalpojums ir saņemams šādā veidā
 - 13% izmantojot čata funkciju

Jaunais ietvars

Mērķis - veicināt pakalpojumu pieejamību

No 2026. gada

Līdzsvars:

- digitalizācija
- samērīgums
- maksa par pakalpojumu

Vispārīgie principi
- visām bankām

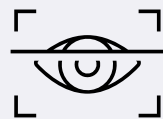
Klātienes prasības
- 4 lielākajām
bankām

Vispārīgie principi finanšu pakalpojumu sniegšanai

Pakalpojumu pieteikšana

klientam ērti izmantojama
vismaz divos dažādos veidos

Identifikācija un saziņa

elektroniskās identifikācijas un distances saziņas līdzekļu pieejamība
prasmes un spējas ar tiem rīkoties

Klientu grupas

klientu grupu identifikācija
informēšana par atbalstu un pakalpojumu pieejamību
pakalpojumu saņemšanas paradumu apzināšana

Maksa

maksa par klātienē pakalpojumiem samērīga ar faktiskajām izmaksām
vienāda visā Latvijas teritorijā
atšķirības maksās par līdzvērtīgiem klātienē un attālinātiem pakalpojumiem tikai, ja to pamato atšķirīgas faktiskās izmaksas

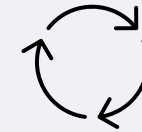
Pakalpojumu pieejamība klātienē

KAS NODROŠINA

Kredītiestāžu likumā noteikti kritēriji bankām, uz ko prasības attiecas

faktiski attiecas uz 4 lielākajām bankām

KO NODROŠINA

likumā noteikti pakalpojumi, kuri nodrošināmi klātienē apkalpošanas vietās

klāstā ietverti pakalpojumi, kuru saņemšanai nepieciešama obligāta fiziska klātbūtne

Pakalpojumu pieejamības klātienē ietvars

Principi:

- ❑ Vienmērīgs ģeogrāfiskais pārklājums (40 km attālums)
- ❑ Mērķēts uz valstspilsētām un novadu centriem
- ❑ Lielākajos novadu centros (>25tūkst. iedzīvotāju) – stingrākas pakalpojumu pieejamības prasības
- ❑ Noteikts aktīvo klientu daudzums (vismaz 20% no iedzīvotājiem)
- ❑ Iespējami izņēmumi, nodrošinot samērīgumu un vienlaikus saglabājot finanšu pakalpojumu pieejamību

Konkrēts klātienē vietu ietvars tiks izstrādāts 2025. gadā

Ietvars būs mainīgs, ņemot vērā kritēriju izpildi

Esošo klientu apkalpošanas vietu pārmaiņu gadījumā iesaistāma pašvaldība

Pašvaldību iesaiste

1

Atbalsts pakalpojumu pieejamības veicināšanai

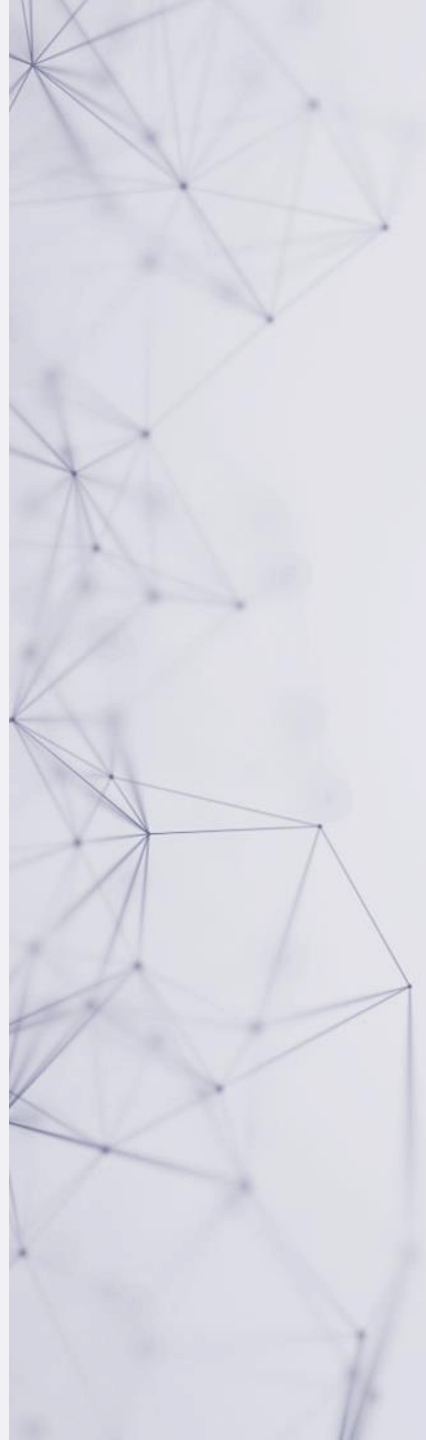
- Telpu nodrošināšana
- Informācijas izvietošana

2

Pakalpojumu pieejamības un izmantošanas veicināšana

Skaidrās naudas pieejamība

Memorands *vs* Latvijas Bankas noteikumi

Kopš 2021. gada 3. septembra sadarbības memorands par skaidrās naudas pieejamības nodrošināšanu Latvijas iedzīvotājiem

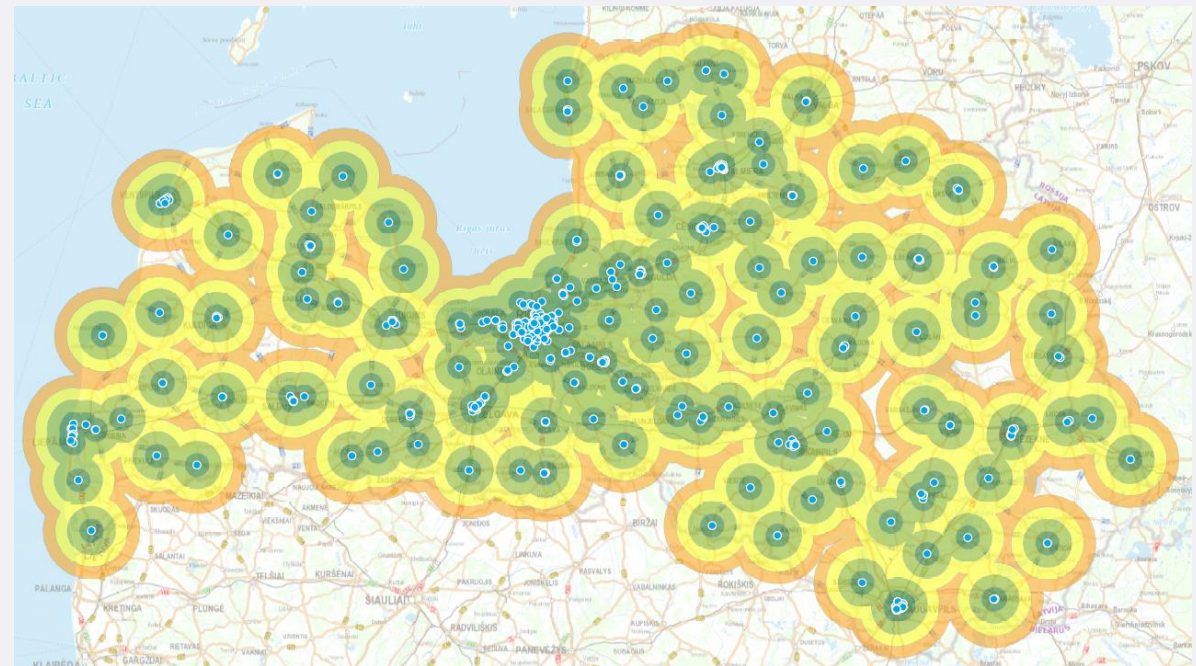
Sākot ar **2025. gada 1. janvāri** Latvijas Bankas padomes 2024. gada 28. oktobra noteikumi Nr. 330 "Skaidrās naudas izmaksas pakalpojuma pārvaldības noteikumi"

Prasības – ATTĀLUMS

1

Bankomāta pieejamība
20 kilometru rādiusā no
jebkuras vietas Latvijas
Republikas teritorijā

20km rādiuss nodrošina skaidras naudas
pieejamību **99.21%** Latvijas iedzīvotāju

- Bankomāti (uz 30.04.2024)
- 5km rādiuss - 81,79% iedzīvotāju
- 10 km rādiuss – 90.57% iedzīvotāju
- 15 km rādiuss – 96.69% iedzīvotāju
- 20 km rādiuss – 99.21% iedzīvotāju

Prasības – BANKOMĀTU SKAITS

2

Bankomātu skaits Latvijas Republikas teritorijā nav mazāks par **45 bankomātiem** uz katriem 100 000 aktīvo klientu

Vidēji uz 100 000 aktīvo klientu šobrīd **45.7** bankomāti

Prasības – BANKOMĀTU PIEEJAMĪBA

3

Bankomāts ir klientam pieejams – katru dienu vismaz **12 stundas** laika periodā no **plkst. 6.00 līdz plkst. 24.00** vai, ja bankomāts uzstādīts publiskā telpā vai ierobežotas piekļuves publiskā ārtelpā, **laika periodā, kad attiecīgā publiskā telpa vai publiskā ārtelpa ir pieejama iedzīvotājiem**

Prasības – IESPĒJA IZŅEMT SKAIDRO NAUDU BEZ MAKSAS

- 4 Skaidras naudas izmaksas pakalpojums ne mazāks par **750 euro bez maksas** ne mazāk kā **5** atsevišķos darījumos mēnesī*

* savas bankas bankomātos neierobežojot izņemšanas reižu skaitu

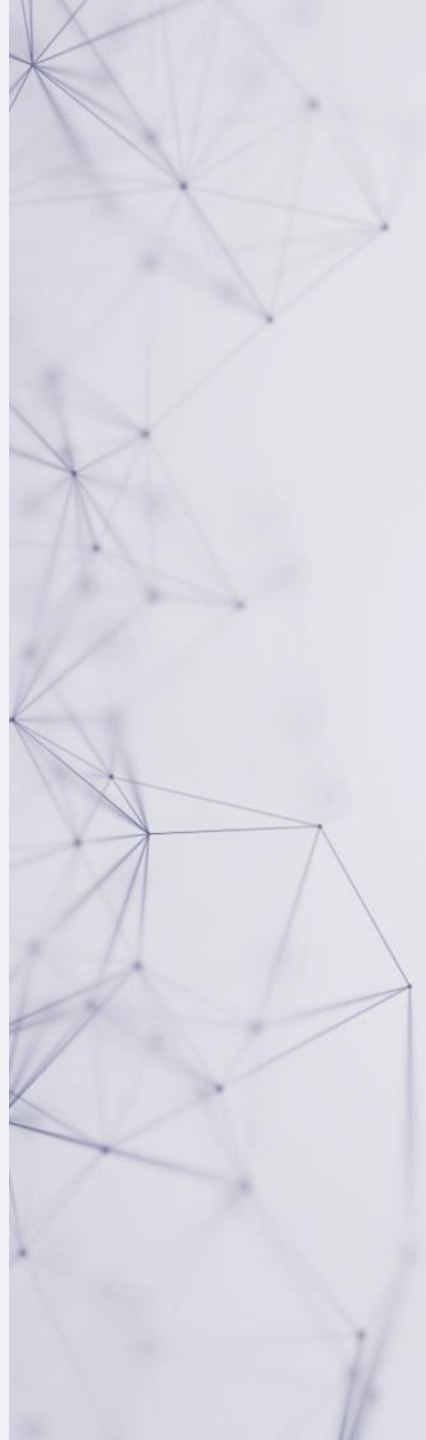

Bankomātu karte | Latvijas Banka

Kritiskie finanšu
pakalpojumi –
iedzīvotāju piekļuve
saviem finanšu
līdzekļiem un
norēķiniem valsts
apdraudējuma
situācijā

Kritiskie finanšu pakalpojumi (I)

Skaidrā nauda* **23%**

Bezskaidrā nauda* **77%**

- kredītpārvedumi** (36.2%)
- karšu maksājumi** (67.4%)

Kritisko finanšu pakalpojumu sniedzēji:

Baltijas līmenī

4 lielākās bankas

Latvijas Bankas loma:

Kritisko finanšu pakalpojumu pieejamība un finanšu sistēmas noturība. Iesaiste atsevišķos kritisko finanšu pakalpojumu nodrošināšanas praktiskajos aspektos

* Viena Latvijas iedzīvotāja maksājumi nedēļā, Maksājumu radars.

** Maksājumu veidu struktūra pēc maksājumu skaita, Maksājumu radars.

Kritiskie finanšu pakalpojumi (II)

1. Bezskaidrā nauda:

❑ kredīta pārvedumi:

klienti var veikt kredīta pārvedumus pat, ja traucēts interneta pieslēgums un nav sasniedzama *EBA Clearing*

❑ karšu maksājumi:

klienti var veikt karšu maksājumus par pirmās nepieciešamības precēm pat, ja nav sasniedzami karšu nodrošinātāji (nav interneta pieslēguma) (*off-line PIN*)

2. Skaidrā nauda:

kritiskie bankomāti bez pārtraukumiem nodrošina piekļuvi skaidrajai naudai

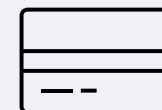
Bezskaidrās naudas maksājumi

Kredīta pārvedumi

ja nav sasniedzama *EBA Clearing*:

- ❑ notiek kredīta pārvedumi starp 4 kritisko finanšu pakalpojumu sniedzējiem, EKS dalībniekiem, Valsts kasi un Latvijas Banku
- ❑ strādā zibmaksājumi starp EKS dalībniekiem

Karšu maksājumi

- ❑ iespēja veikt maksājumus ar karti, ja nav pieejams internets
- ❑ norēķins par pirmās nepieciešamības precēm 200 EUR apmērā
- ❑ nodrošina atbildīgo ministriju noteikti tirgotāji

Skaidrās naudas pieejamība

- ❑ tāpat kā ikdienā, arī krīzē ar skaidro naudu iespēju robežās tiks apgādāti visi bankomāti
- ❑ izveidots kritisko bankomātu tīkls, kurā iekļauj vismaz 10% bankomātu no kopējā bankomātu skaita, nodrošinot vienmērīgu ģeogrāfisko pārklājumu valstī
- ❑ krīzes situācijā kritiskos bankomātus ar skaidro naudu papildinās prioritāri
 - skaidrās naudas apjomus kritiskajos bankomātos plāno tā, lai klientam varētu izsniegt 500 EUR dienā
- ❑ kritiskajiem bankomātiem noteiktas prasības darba laikam – tāds pats kā ikdienā, bet ne mazāk kā 14h diennaktī
- ❑ kritiskajiem bankomātiem noteiktas papildu prasības paredzēt risinājumus nepārtraukta savienojuma ar informācijas sistēmām un nepārtrauktas elektroapgādes nodrošināšanai krīzes situācijās

Sagatavota un izplatīta informācija:

- kā rīkoties ar naudu krīzes gadījumā
- kā krīzē darbosies bankas un bankomāti
- kā sagatavoties krīzei

Kas jāzina par naudu krīzes gadījumā

FOKUSĀ:
krājaizdevu
sabiedrību sektora
neizmantotais
potenciāls un
iespējas sadarbībai ar
pašvaldībām

Mārtiņš Kazāks

Latvijas Bankas prezidents

Aktīvi

Kredīti
86.9%Prasības pret MFI
9.7%Citi aktīvi
3.4%

Kopējais aktīvu apmērs

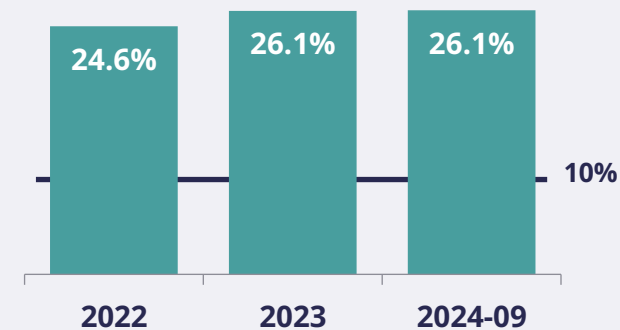
€ 29.4 milj.

Kopējais noguldījumu apmērs

€ 19.8 milj.

Regulējošo prasību izpilde

Minimālā kapitāla
pietiekamības
prasība = 10%

Kopējā peļņa (9 mēn.2024)

€ 338 tūkst.

Banku / KKS vidējās procentu likmes

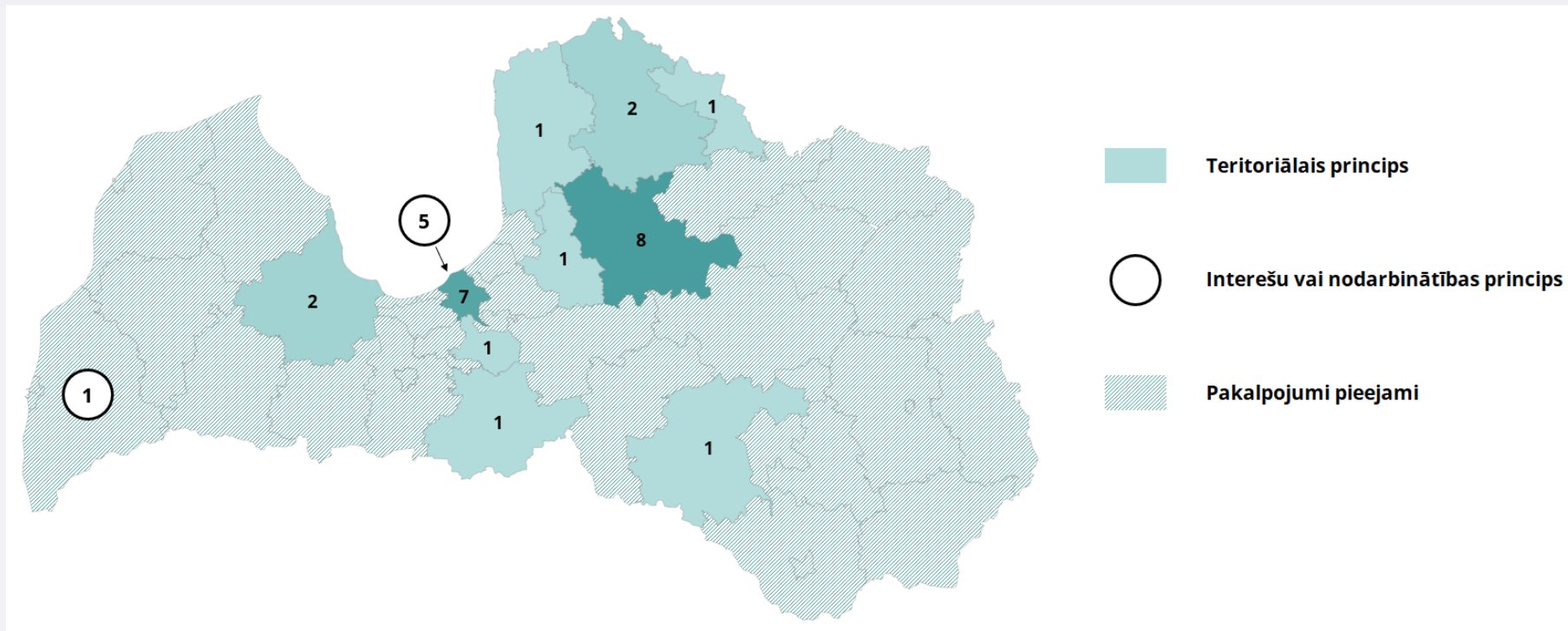
Noguldījumi – 3.0 %*

Hipotekārie kredīti – 7.1 % / 7.5 %

Patēriņa kredīti – 13.8 % / 12.5 %

* termiņš – viens gads

KKS finanšu pakalpojumu pieejamība Latvijas reģionos

Līdzība
kredītiestāžu
pakalpojumiem

Alternatīva ātrajiem
kredītiem (ar
zemākām procentu
likmēm) **reģionos**

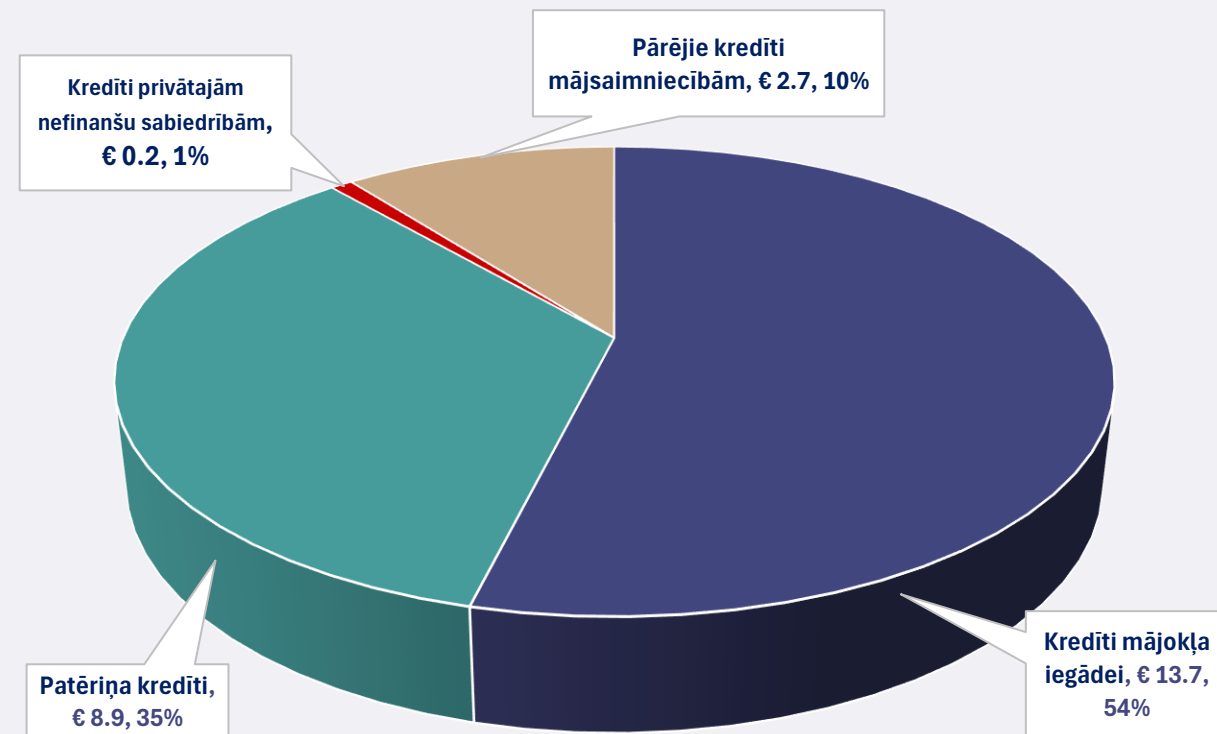
Finansēšanas avots
ir **vietējais kapitāls**
ar iespēju augt

KKS kredītportfelis un aizdevumu iespējas

- KKS izsniedz aizdevumus **tikai saviem biedriem:**
 - **fiziskajām personām;**
 - **ierobežotam juridisko personu lokam, ja to īpašnieki ir KKS biedri:**
 - individuāliem komersantiem;
 - individuāliem (ģimenes) uzņēmumiem;
 - zemnieku vai zvejnieka saimniecībām
- Juridisko personu loku kreditē **15% KKS**

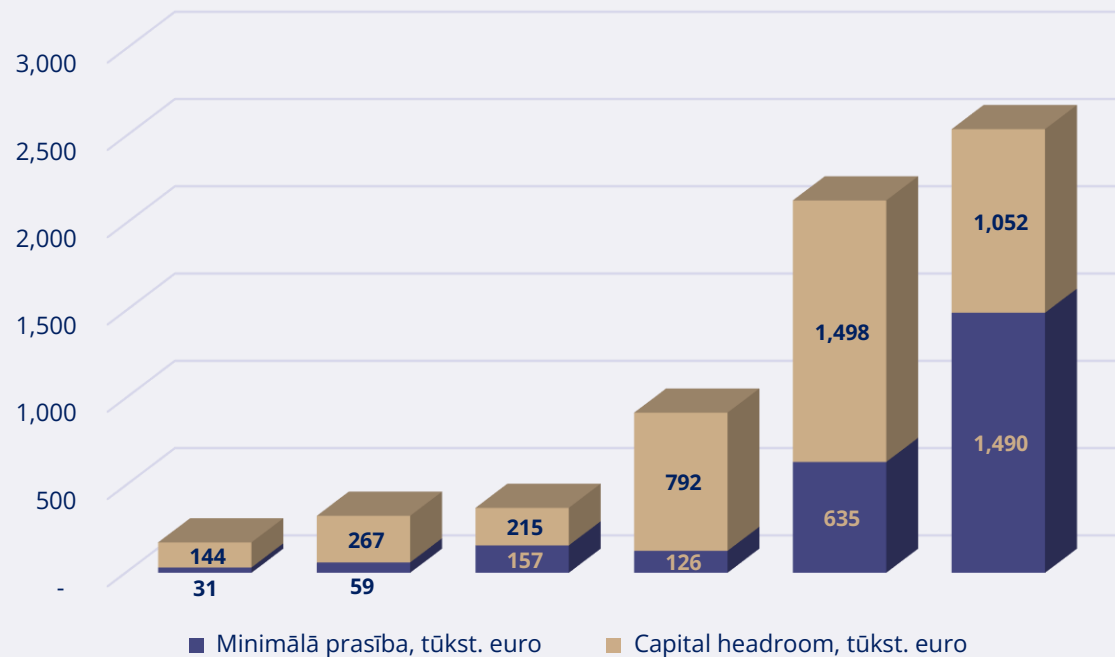

Kopējais kredītportfelis € 25.5 milj.

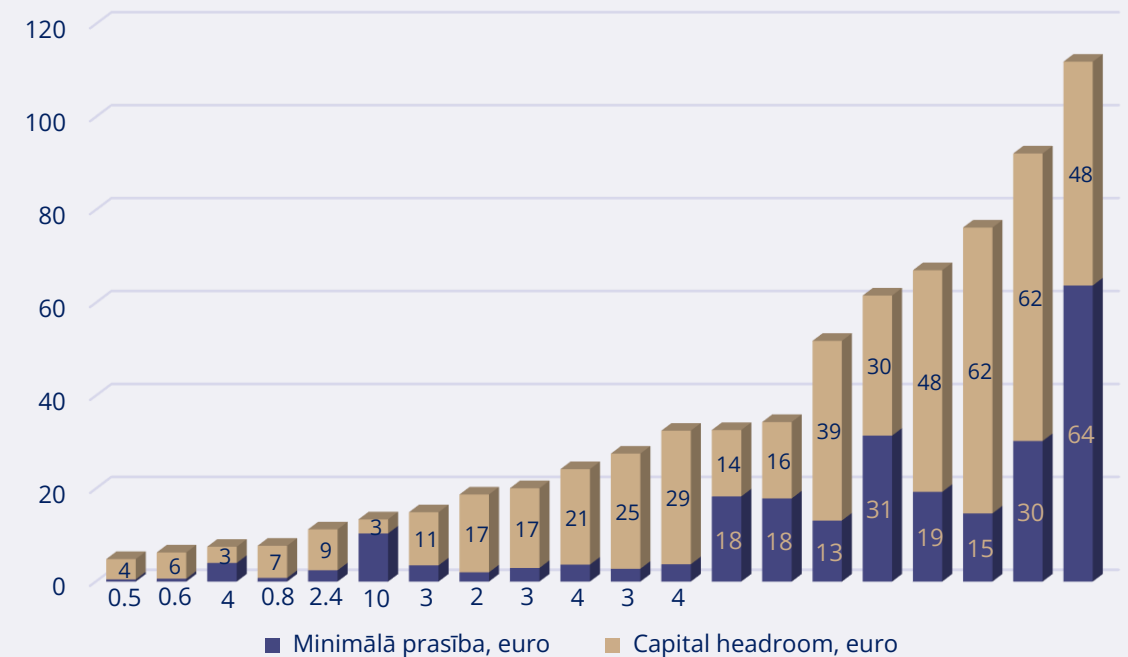

Kapitāla resursu pārpalikuma apmērs, kas pārsniedz minimālo regulējošo prasību (brīvais kapitāls)

6 lielākās KKS (tūkst. euro)

20 KKS (tūkst. euro)

Centrālās KKS dibināšana

Mērķis ir nodrošināt krājaizdevu sabiedrību sektora stabilitāti un attīstību

❑ CKKS dibinātāji:

- **KKS,**
- **valsts**
- **asociētais ieguldītājs***

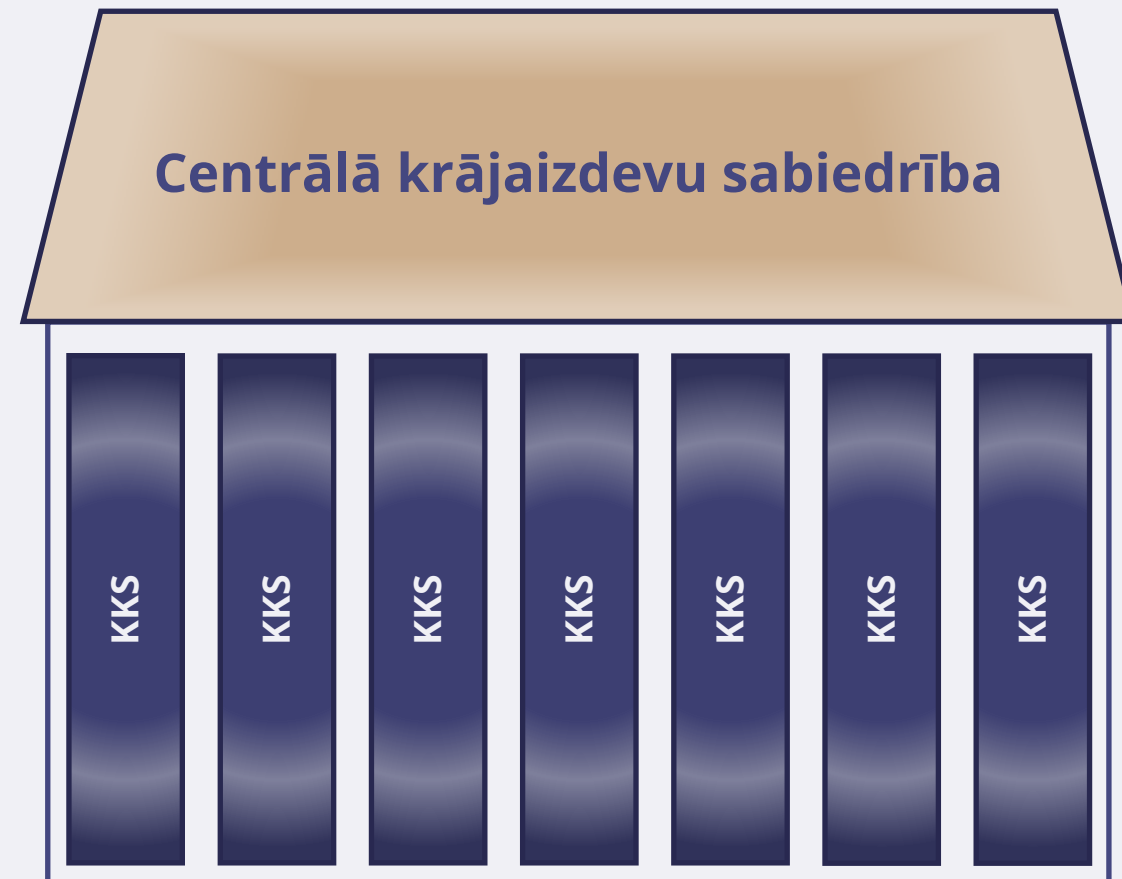
*asociētais ieguldītājs ir fiziska vai juridiska persona (kas nav KKS un valsts), kuram var izvirzīt nosacījumus (piemēram, rezidences valsts, min ieguldījuma apjoms/ koncentrācija)

❑ CKKS potenciālie dibināšanas nosacījumi:

- min KKS skaits
- min aktīvu apjoms
- aktīvu koncentrācijas limits (piem., lielākās KKS aktīviem)

❑ CKKS paju iegādes nosacījumi: katram CKKS dibinātājam jāiegādājas vismaz 1 paja

❑ CKKS biedra paja dod tiesības balsot CKKS biedru kopsapulcē un nodrošina tiesības saņemt dividendes

Aicinājums uz sadarbību un turpmākie soļi

Pašvaldībām, kurām ir interese iesaistīties, **lūgums atsaukties līdz š.g. 6. decembrim, rakstot uz e-pasta adresi: linards.cudars@bank.lv**

TURMĀKIE SOĻI

- apkoposim interesentu listi
- Latvijas Banka sadarbībā ar Finanšu ministriju organizēs nākamo darba sesiju

Mūsu valsts, mūsu banka

